

S. Sayısı : 16

1947 yılı

**Devlet Denizyolları ve Liman-
ları İşletme G. M. bütçesi**

Devlet Denizyolları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı bütçe kanunu tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1,20)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/644, 6/2310

30 . IX . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Katma bütçe ile idare edilen Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün Bakanlar Kurulunca 30 . IX . 1946 tarihinde Büyük Millet Meclisine sunulması kararlaştırılan 1947 yılı Bütçe kanunu tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanun tasarısı gerekçesi

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe kanun tasarısının gider teklifleri bütün işler gözönünde tutularak 43 bölüm üzerine tertip olunmuştur. Bu bütçenin yapılmasında geçen yıllar içinde alınmış ve sarfedilmiş olan ödeneklerle yapılması tasarlanan işler esas tutulmuştur. 1946 bütçesindeki ödeneklere göre 1947 yılı için yapılan tekliflerdeki bazı değişiklikler aşağıda izah edilmiştir:

Birinci bölümde gösterilen ödeneklerin geçen yıl rakamlarına göre artması, memur aylıklarında yapılması düşünülen zamlardan ileri gelmektedir. Bununla beraber idare memurlarından 232 ve hizmetlilerden de 200 kişi tasarruf edilmiş bulunmaktadır.

Emekli, dul ve yetimlerin aylıklarında yapılması düşünülen zamdan dolayı ikinci bölüme geçen yıla göre bir miktar ödenek eklenmiştir.

Dördüncü bölümden bir miktar tasarruf elde edilmiştir.

Kanunu mahsusu gereğince emekli ikramiyeleri bundan böyle Devlet Denizyolları ve Limanları Emekli Sandığından ödeneceğinden 1947 senesi için bu adla tahsisat konulmasına lüzum kalmamıştır.

Beşinci bölümden aynı yardım kaldırılmış, diğer maddeler ihtiyaca göre bir miktar artırılmıştır.

Altıncı ve yedinci bölümlerde yapılan tasarruf 56827 liraya yükselmektedir.

Sekizinci bölümün birinci maddesini teşkil eden posta ve telgraf ücretleri geçen yıldan az farklıdır. Aynı bölümün ikinci maddesini teşkil eden telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri doğu ve batı Akdeniz ve Amerika seferlerinin gerektirdiği haberleşme zaruretlere itibara alınarak bir miktar artırılmıştır.

Onuncu bölümün ikinci maddesini teşkil eden yabancı memleketler yolluğu adını taşıyan 4 ncü maddesi 4844 sayılı kanunla yapılacak satınalmalar dolayısıyla vukuu tahmin olunan gidip gelmeler dikkate alınarak ve 1946 yılında alınan munzam ödenek de gözönünde tutularak 1947 senesi için bu madde 41 000 lira fazlasına teklif edilmiştir.

11 ve 12 nci bölümlerde 300 000 liralık bir tasarruf sağlanmıştır.

Ondördüncü bölüme 3 ncü bir madde eklenmesinden dolayı bölüm başlığında ufak bir değişiklik yapılmıştır. Bu bölümün birinci maddesini teşkil eden işletme mevzuu gayet geniş olup ezümle deniz ve kara araçlarının işletilmesine ilişkin müstehlek ve müstehlek olmıyan her türlü maddeler ve gereçlerinin paraları ile sefer, taşıma, resim, ücret vesair her türlü işletme giderleri, kira karşılıkları, yük, hasar, zayıat ve müsademe tazminleri, avarya giderleri, kuratma ve yardım, iskele giderleri, su karşılıkları ve başka her türlü işletme giderleri bu tertipten verilmekte olup bilhassa yeni alınmış ve alınmakta olan gemiler dolayısıyla bu bölüm 1946 yılı ödeneğine göre 1 200 000 lira fazlasına ve ikinci maddesi de 164 000 lira noksanına teklif edilmiştir.

1946 senesi bütçesinin «Fabrika, havuz, dok ve atelyelerin her türlü ücret ve giderleri» başlığını taşıyan 18 nci bölümü, «Deniz ve kara taşıtları giderleri» ismini taşıyan 14 ncü bölüm ile pek ziyade alâkadar olup, bunun ayrı bir bölüm olmasından ziyade 14 ncü bölüme bir madde olarak ilâvesi maslahata daha muvafık ve uygulamada kolaylığı sağlayacağı cihetle 1946 bütçesinde 18 nci bölüm olarak gösterilen bu ödenek 1947 senesinde 14 ncü bölüme 3 ncü madde olarak yazılmıştır.

Onbeşinci bölüm 1946 bütçesinden 70 000 lira noksanına teklif edilmiştir.

Onyedinci bölümden 200 000 lira indirilmiştir.

Onsekizinci bölüme mevzu tahsisatın kâfi gelmeyeceği anlaşıldığından 200 000 lira fazlasına teklif edilmiştir.

Ondokuzuncu bölümün 1946 senesine nazaran 4 000 lira noksanı vardır. Yirmibirinci bölümün başlığından açıkça anlaşıldığı üzere acyolar ve akçe farkları bu bölümden ödenmekte olup Doğu ve Batı Akdeniz seferleri dolayısıyla kâfi gelmeyeceği anlaşıldığından 25 000 lira fazlasına teklif edilmiştir.

Geçen yılın 23ncü bölümü olan Pasif Korunma tertibi bu yıl bütçesinden çıkarılmış ve 4844 sayılı kanun gereğince girişilecek kalkınma yüklenmeleri dolayısıyla yapılacak harcamalar 23 ncü bölüm olarak 12 000 000 lira olarak teklif edilmiştir.

24 ncü bölümdeki fark, bir taraftan kur farkından ve diğer taraftan da yeniden öğrenci ve stajiyer gönderilmesinin tasarlanmasından ileri gelmektedir.

Yirmibeşinci bölümün birinci maddesi yabancı uzmanlardan daha ziyade istifade edilebilmek arzusuyla yeniden birkaç uzman getirmek düşünülmüş ve bundan ötürü bu bölüm 160 000 lira raddesinde bir artıma görmüştür.

30 ncü bölüm 43 ncü bölümden alınan hizmetlebirleştirilerek ona göre tesbit edilmiştir.

31 nci bölümün birinci maddesi emekliliğin özel kanun gereğince hizmetlilere de teşmili dolayısıyla artırılmıştır.

33 ncü bölüm geçen yıla göre 394 400 liralık bir azalış göstermektedir.

38 nci bölüm, geçmiş beş yıl için idarenin ödeyeceği borçlar karşılığı olup içinde bulunduğu 1946 yılındaki tecrübeye göre 1947 senesi için 15 000 lira fazlasına teklif edilmiştir.

39 ncü bölüm satın alınan rihtımların sözleşmeleri gereğince senelik taksit ve obligasyon faiz-

leriyle itfa karşılığı olup, İstanbul rıhtımlarının satın alınmış olmasından ötürü noksan teklif edilmiştir.

4844 sayılı kanun gereğince gelecek yıllara geçici yüklenmeler dolayısıyla bu kanunun özel maddesi uyarınca çıkarılacak bonoların itfa karşılıklarıyla faiz, acıyo, akça farkları gibi sair giderlerini karşılamak üzere bütçeye yeniden 41 nci bölüm olarak bir milyon liralık ödenek konulmuştur.

42 nci bölüm özel kanunu gereğince teklif edilmiştir.

43 ncü bölüm 30 ncü bölüme aktarılan ödenekten geri kalan ihiva etmektedir.

Gelir bütçesine gelince:

Birinci bölüme giren gelirden muntazam postalarda son ayların durumuna göre tesbit edilen inkişaf dolayısıyla 3 700 000 şehir hatlarında kısmen inkişaf payı kısmen de tarife artımı olarak 1 800 000 İzmir körfez, şilepçilik ve zuhurat seferlerinde 1 135 500 liralık fazlalık tahmin edilmiştir.

İkinci bölümdeki gelir 280 000, üçüncü bölümdeki 50 000 lira noksanıyla tahmin edilmiştir.

Dördüncü bölümde gelir artışı 2 050 000 lira olarak rakamlandırılmıştır.

Beşinci bölümde toplanan gelirler giriş eşyasının günden güne yükselmesine muvazi olarak hasılatta görülen artışların tesiriyle geçen yıla göre 2 058 000 lira bir artışla tahmin olunmuştur.

Altıncı bölümde fark yoktur. Yedinci bölümde 25 000 liralık artış ve sekizinci bölümde ise özel kanuna dayanılarak birçok iskelelerin belediyelere ve özel idarelere geri verilmesinden dolayı 160 000 liralık bir azalış derpiş edilmiştir.

Dokuzuncu bölüm 200 000 lira, onuncu bölüm 600 000 liralık bir artma ile tahmin edilmiş bulunmaktadır.

Onbirinci bölümdeki Hazine yardımı gider bütçesindeki tertibe mütenazır olarak azalmıştır.

Onikinci bölüm geçen yıldan birikmiş gelir artıkları 5 000 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

Bu suretle gelirler bütçesi 50 750 000 lira olarak tahmin ve tesbit olunmuştur.

Bütçe knunu:

1947 yılı bütçe kanununda geçen yıla göre değişiklik, bütçe açığının nasıl kapatılacağını gösteren 3 ncü maddenin eklenmesinden, 10 ncü madde ise, (A) cetvelinde yapılan değişikliğe muvazi olarak bölüm maddelerinin değiştirilmesinden ibaret olup, geçen yıl kanununun 17 nci maddesindeki hüküm özel kanunla temin edilmiş bulunduğundan bu yıl bütçe kanunundan çıkarılmıştır.

Rapor

28 . XI . 1946

Tetkiki uhdeme tevdi buyrulan Devlet Denizyolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1947 yılı bütçe tasarısı üzerinde gerek vakit darlığı ve gerekse İşletmenin İstanbul'da bulunması yüzünden derin incelemelere girişmek imkânını elde edememiş olmakla beraber kısa tetkik sonuçlarımı arz ediyorum:

1. Gelir ve giderlerin tahlili ve geçen yıla mukayesesi:

A) Bütçedeki inkişaf

Devlet Denizyolları ve Limanları bütçesi idarenin yıldan yıla faaliyetinin artması ile büyük bir inkişaf göstermektedir.

Bu inkişaf 1939 yılından bugüne kadar şöyle bir seyir takip etmiştir:

Yılı	Gider	Gelir
1939	13 100 345	13 100 345 (11 aylık)
1940	10 468 572	8 661 113
1941	9 330 978	8 707 400
1942	14 242 312	10 084 400
1943	25 074 221	19 302 730 (*)
1944	45 766 670	37 016 670 (**)
1945	26 320 500	24 000 000 (***)
1946	41 388 632	41 413 632
1947	60 234 356	50 750 000

B) Gider bütçesinin tahlili

Geçen yıla nazaran giderlerde 18 845 916 liralık bir artış vardır. Bu artışın sebeplerini arz ediyorum:

Birinci bölümde memur ücretlerinin 1946 yılına nazaran 2 944 700 liralık bir artış görülmektedir. Bu artışın yeni Basın Kanunu icaplarından ve bir kısım memurların yerinde terfilerine imkân sağlama endişesinden ileri geldiği görülmüştür.

Aynı bölümün hizmetliler maddesinde görülen fazlalığın da aynı yardım ve olağanüstü zamların kaldırılmasından sonra ücretlerde eskisine nispetle bir azalmaya meydan vermemek için hizmetliler ücretine yapılan muayyen zamlardan mütevelliit olduğu anlaşılmıştır.

Bölüm ikide kaydedilen artış bir yandan emekli aylıklarına 1/4 nispetinde zam yapılmasının ve öte yandan aynı yardımın emekli aylığı içerisine alınmasının tabii bir sonucudur.

Bölüm dördte elde edilen 80 000 liralık tasarruf hâdiselerinin inkişafıyla uygun olmadığı endişe-

- Not: (*) Bu yıl Limanlar Denizyollarına geçmiştir.
(**) Bu yıl Şirketihayriye satın alınmıştır.
(***) Bu yıl 7 aylıktır.

sini tevhit etmektedir. Gerçekten umduğumuz ticari inkişaf tahakkuk ettiği takdirde fazla mesai ve yük primleri karşılığı olarak bu bölüme konan ödenğin kifayet etmeyeceği hatıra gelmektedir.

7 aylık 1945 bütçesinden bu bölümden 482 245 lira harcandığına ve 1946 yılı bütçesinin ilk 9 ayı sonunda mevzu tahsisattan yalnız 35 000 lira kalmış olduğuna göre bu bölümdeki ödenği indirmek şöyle dursun artırmak gerekirdi.

Esasen ikramiyeler gibi sabit ve tediye tarihi geri bırakılabilir ödenklerle mütahavvil ve tediye- si zarurî munzam ücret gibi iki ayrı karakterdeki giderlerin aynı bölüm içerisinde toplanması pek teeviz edilemez.

Bölüm beşte çocuk zammı maddesindeki öde- nek fazla görülmüştür. Filhakika 1946 yılının ilk 9 ayında bu maddeden verilen ödenek yekûnu 1 32 400 liradan ibaret olduğuna ve son üç ay içinde 40 000 lira ödenek kabul edilmesi hesaben uygun olduğuna göre, bu miktarın iki misli 350 000 lira- yı dahi bulmazken 450 000 liralık çocuk zammının sarf mahalli bulunmayacağından endişe etmek- teyim. Eğer yeni doğumları hesaba katmak suretiyle bu fazlalık meydana gelmiş ise bu takdirde de bir yıl içerisinde İşletme memurları arasında 1 000 yeni doğum olabilceğini biraz mübaağalı görmek- teyim.

Bölüm altında İdare bürosu giderlerinin 44 000 000 liralık bir tasarruf yapmağa muvaffak olmuş- tur.

Bölüm yedide elde edilen tasarruf miktarı 135 şî aşan bilet neveleri 50 çeşide indirmek ve işçi, memur, asker ve öğrenci gibi mahdut biletlere irca etmek suretiyle mümkün olmuştur.

Bölüm sekizin ikinci maddesinde görülen artış Doğu ve Batı Akdeniz ve Amerika seferlerinin gerek- tirdiği haberleşme zaruretleri doğurmuştur. Bu bölümü incelenmek vesilesiyle şu noktaya temas et- mek isterim: 1947 yılından itibaren P. T. T. idaresi Devlet dairelerine tam tarife tatbik edecektir. Bu idare kendi gelirleri üzerinde hassasiyet gösterir ve hiç bir imtiyaz tanımamak yoluna giderken Denizyolları idaresinin de ekonomik mahiyeti haiz olan bir İşletme olduğunu göz önünde tutmalı ve Milletlerarası posta mukaveleleriyle ebadı tesbit edilmiş muhabere paketleri ve kolilerden maada eşyanın gemilerde parasız taşınmasına son vermelidir.

Bölüm onda görülen 41 000 liralık fazlalık gemi satınalma programının tahakkuk zımında yapı- lacak seyahatlerle, satınalmış olan gemileri memlekete getirecek olan mürettebatın yolluğunu kar- şılayacaktır.

Bölüm onbirde elde edilen 100 000 liralık tasarruf idarenin bir dikimevi açması ve kumaş fiyat- larının düşmesiyle mümkün olmuştur. Zabitan, mürettebat ve hademeler için verilmekte olan hizmet elbiseleri bundan sonra dışarıda diktirilmeyip işletmenin Deniz dikim evinde imal edilmek suretiyle giyim faslında önemli bir tasarruf sağlanmış olacaktır.

Bölüm onikide 200 000 liradan daha fazla bir tasarruf mümkün olamamıştır. 7 aylık 1945 yılı hesabı katisinde gemi efradı yiyecek giderlerinin 1 100 000 e baliğ olduğu ve bunun 12 ay hesabıyla 1 800 000 lirayı aştığı göz önünde tutulacak olursa bu yıl konan 1 750 000 liralık ödenek hem çok de- ğildir ve hem geçen yıla nazaran 200 000 liralık bir azalma göstermektedir.

Denizyolları İşletmesinin en büyük gider kalemini daire hizmetleri teşkil etmektedir. İşletme gi- derlerinin 9 300 000 lira gibi yüksek bir rakamla ifade edilmesi ilk bakışta kavranması güç bir masraf yağını gibi görünmektedir. Halbuki yapılan giderler yakın bir incelemeye tâbi tutulacak olursa bu miktardan tevilâtın mümkün olmadığı müşahade edilir.

Gerçekten Devlet Denizyolları bir yılda yalnız 240 000 ton kömür istihlâk etmektedir.

Tonu 27 lira hesabıyla bu miktar kömürün ubayaası için 6 480 000 lira ödenek icab ede- cektir. İşletmenin ihtiyacı için 1960 ton tahmin edilen mazotun bedeli 300 000 lirayı ve 600 ton-

lük makine yağı bedeli ise 390 000 lirayı aşmaktadır. Yine bir misal vermiş olmak için tatlısu sarfiyatını ele alalım: Bir geminin her seferinde 400 - 500 ton arasında tatlısuya ihtiyacı olduğu ve bu ihtiyacı gidermek için her seferde 400 lira ya yakın su bedeli ödenmesi gerektiği düşünülecek olursa işletme maddesine konulan ödenekte bir tasarruf yapmağa imkân olmadığı anlaşılır.

Yeni alınıp hizmete girmiş gemilerde işletme giderleri de hesaba katılarak bu bölümde geçen yıla nazaran 1 200 000 liralık fazla bir ödenek konmuştur.

Aynı bölümün yapma, onarma ve satınalma maddesinde 164 000 liralık bir tasarruf teklif edilmiştir. 1946 bütçesinde 9 aylık sarfiyatın 3 230 000 lirayı bulduğu ve henüz muhasebeye gelmemiş sarfiyatın bu miktarın % 35 ne yakın bir kıymet arzettiği düşünülür ve buna malzeme fiyatlarındaki yükselme temayülleri de ilâve edilirse bu miktarın zaruri bir meblağ olduğu anlaşılır. Bu bölüme konulan giderler yalnız yapma ve onarma işlerine karşılık tutulmayıp aynı zamanda gemi satınalmalarında da kullanılmaktadır. Nitekim geçen yıl İsveç'ten alınan Ödemiş silebinin bedeli bu ödenekten tediye edilmiştir.

Geçen yıl fabrika, havuz, dok ve atelyelerin her türlü ücret ve giderleri başlığını taşıyan onsekizinci bölüm - Deniz ve kara taşıtları giderleri - ismini taşıyan bu bölümle pek ziyade alakalı görüldüğünden, bunun ayrı bir bölüm olmasından ziyade ondördüncü bölüme bir madde ilâvesi şeklinde mutalâası maslahata daha uygun görülmüştür. Bu maddeye konan ödenek ile işçi ve usta gündelikleri ödenecek, işçi yemekleri giderleri karşılanacaktır.

1946 yılında 9 aylık giderlerin 4 460 827 lira olduğu görüldükten sonra bu maddeye konan ödeneğin makul hadde olduğu anlaşılmıştır. Ancak bu tertipten verilen ücretler arasında bir kısmı daimî mahiyet arzettiğinden gelecek yıl bütçesine bu maddeden bir miktar ödenek tefrik edilerek (D) cetveline ilâve edilecek yeni kadro ücretlerini karşılamağa tahsis edilmesi uygun görülebilir.

Bölüm onbeşte kıyı emniyet giderlerinde 70 000 liralık bir tasarruf elde etmek mümkün olmuştur.

Bölüm onyedide tahmin edilen giderlerin miktarıyla gerekçe arsında bir tezat müşahede edilmiştir. Gerçekten gerekçede bu bölümde 200 000 liralık bir indirme yapıldığı ifade edildiği halde bu bölümde geçen yıla nazaran azalma değil, bunun tam tersine 800 000 liralık bir artma vardır. Bu bölüme konmuş olan ödenek bina, fabrika, atelye, tersane, dok, kızak, rıhtım, iskele, fener ve başka tesislerin yapma, onarma ve kamulaştırma işlerini başarmak gibi çeşitli ve büyük giderlere karşılık tutulmuş isede buradaki tezatın Bütçe Komisyonu huzurunda izalesinden önce leh ve aleyhte bir fikir dermeyana imkân görülememiştir.

Bölüm onsekizde müşahede edilen 200 000 liralık fazlalığın 3980 sayılı kanunun üçüncü maddesi gereğince kullanılan kredinin itfa ve faiz karşılığından ileri gelmektedir.

Bölüm ondokuzda irat getiren mülklerin vergi ve resimleri giderlerinde 4 000 liralık bir gider azalması tahmin edilmiştir.

Bölüm yirmibirde görülen 25 000 liralık artış iş hacminin gelişmesinden mütevellit komisyon ücretleri karşılığıdır.

Bölüm yirmiüçte ilk defa olarak konulan 12 000 000 liralık ödenek 4844 sayılı kanun gereğince girilen gemi mubayaaları bedelinin 1947 yılı bütçesinden ödenecek olan miktarı göstermektedir.

Satınalma bedelleri arasında da bir denkleştirme giderleri arasında değil, aynı zamanda gemi satınalmaları bedelleri arasında da bir denkleştirme mecburiyeti karşısında bırakmak idareyi nazik bir duruma sokmuştur. Ve işletmenin 1947 yılı bütçesindeki zahir açığın gerek sebebinin de burada aramak lâzımdır.

Bölüm yirmidörtteki fazlalık yabancı memleketlerdeki öğrenci ve stajiyerlerin tahsil ve staj giderlerinde meydana gelen kur farklarından ileri gelmektedir.

Bölüm yirmibeşteki fazlalık yeniden getirilmesi mukararır uzmanların ücret ve yolluklarına karşılık teşkil etmektedir. Memleketimize yabancı uzmanlar getirmek ve bunlardan faydalanmak genel bir temayül halindedir. Kanaatimce Avrupada ihtisas yapmış genç elemanlarımızdan da bu hususta büyük faydalar sağlamak mümkündür.

Bölüm otuzda görülen artış İş Kanunu ve İşçi sigortaları gereğince İdarenin İşçi Sigortaları Kurumuna vermesi gereken primlerden mütevellittir. Bununla beraber bu primlerin idareye yeni bir yük taml ettiğı ileri sürülemez; zira bugüne kadar İşçi kaza yardım sandıklarına yapmakta olduğı yardımdan kestigi miktarda Sigorta Kurumuna prim vermekle iktifa edecektir.

Bölüm otuzbirdeki 585 000 liralık ödenek kabarıklığı ise 3137 sayılı kanun gereğince Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Emekli Sandığına yapılacak ödemelerden mütevellittir.

Bölüm otuzüçte, Devlet Başkanlığı deniz taşıtlarının her türlü yaptırma, satınalma ve işletme giderleri ile sigorta ücretleri üzerinde yapılan 394 400 liralık tasarrufun mahiyeti anlaşılamaştır. Bu bölümdeki gider azlığı ihtimal kısmen Ertuğrul Yatının Deniz Ticaret Okuluna verilmesi ile ve kısmen de Devlet Başkanlığı Deniz taşıtlarının 1947 yılında seyrüsefer hareketinin tahdit edilmesiyle izah etmek mümkündür. Bununla beraber geçen yılın 313 946 liradan ibaret olan 9 aylık sarfiyatına bakarak önümüzdeki yılda 400 000 lira ile bu bölüm giderlerinin karşılanabileceğı hesap edilebilir.

Bölüm otuzdörtte bahis konusu olan temsil ödeneğı İdare iç tüzüğüünün 80 nci maddesi gereğince sarf salâhiyeti Genel Müdürlüğe mevdu bulunuan temsil ödeneklerini karşılayacaktır.

Bölüm otuzbeşte görülen ödenek geçen yıl ödeneğinden 775 000 lira azdır. Satınalınan rıhtımların bedeli Fransız frankının geçen yılki düşük değerinden faydalanmak maksadiyle, büyük ölçüde tediye edilmiş ve bu sebeple önümüzdeki yıllara ait yıllık taksitlerin azalması imkânı elde edilmiştir.

Bölüm kırkbirde yeniden konulan 1 000 000 liralık ödeneğe gelince; bu ödenek 4844 sayılı kanun gereğince satınalınan gemilerin bedeli için çıkarılmış ve çıkarılacak olan bonaların faiz, acıyo, itfa vesair giderlerini karşılayacaktır.

Yardımlar kısmında görülen 306 500 liralık azalmalar ise bu bölümdeki ödeneğın 30 ncu bölüme nakledilerek işçi sigortaları kurumuna verilmesinden ileri gelmektedir.

C. Gelir bütçesinin tahlili

1947 bütçesinde geçen yıla nazaran 9 336 368 liralık bir artış tahmin edilmektedir. Bu artış şu sebeplerden dolayı beklenmektedir:

1 nci bölümde muntazam posta seferlerinin 3 700 000 lira fazla gelir getireceğı hesaplanmıştır. Bu gelir tahmini yapılırken şu esastan hareket edilmiştir. 8 700 000 liraya yükselmiş olan 7 aylık 1945 geliri ele alınmış buna 1946 yılının ilk üç aylık gelir vaziyeti ilâve edilmiş ve bunların 2 aylık ortalama gelirleri de hesaplanarak 15 000 000 lira elde edilmiştir. 2 000 000 a yaklaşan Doğu ve Batı, Akdeniz seferleri de gözönünde tutulunca gelirin 17 000 000 dan aşağı düşmiyeceğı sonucuna varılmıştır.

Aynı bölümün İstanbul şehir hatları maddesindeki 1 800 000 liralık gelir artışı tahminleri de şu şekilde hesaplanmıştır: Geçen yılda bu hatların gelir yekünü 5 500 000 lirayı bulmuştur. Son

tarife zamlarının 1 000 000 liralık fazla gelir getireceği hesab edilmiş ve bu miktarlara 100 000 liralık normal inkişaf payı ilâve edilmiştir.

İzmir körfez hatlarında da geçen yılın 350 000 liralık gelir tahminine karşılık, tahakkuk miktarı 450 000 lirayı aştığından 1947 gelirinin 500 000 lirayı bulacağı kabul edilmiştir.

Yeni alınmış olan Ödemiş şilebi sayesinde şilepçilik gelirinin geçen yıla nazaran 185 000 lira artacağı hesaplanmıştır.

Zuhurat seferlerinde de geçen yıllardaki tahakkuk, tahminleri çok aşmış olduğundan bu maddede de 800 000 liralık bir gelir fazlalığı umulmaktadır.

Bu gelir artışlarına karşılık askerî taşımalar maddesinde 1 950 000 lira gibi önemli bir gelir eksilmesi hesab edilmiştir. Geçen yıllarda bir yandan Millî Savunma Bakanlığına kiralanan gemiler, öte yandan Mısır'la İskenderun arasındaki askerî malzeme nakliyatı idareye yüksek gelir getiren büyük bir kaynak olmuştur. Önümüzdeki yılda bu gibi ihtimaller derpiş edilmemiş olduğundan askerî taşımalar gelirlerinde büyük bir tenezzül beklenmektedir.

Vangölü işletmesine gelince: Bu işletmenin gelirinde 1946 yılına nazaran 10 000 liralık bir azalma göze çarpmaktadır. Esasen Vangölü İşletmesi hiçbir zaman geliri ile giderini karşılayabilecek bir duruma yaklaşmamış, ekonomik bir işletme mahiyetini almamıştır. İfa ettiği kamu hizmeti çok büyük olmakla beraber, bu işletmenin ekonomik bünyesi ve tarifesi esaslı bir revizyona muhtaçtır.

Bölüm 2 de gelir tahminindeki tenezzül ise kılavuzluk işlerinin azalmasından ileri gelmektedir.

Bölüm 4 de tahmin edilen fazlalık 7 Eylül kararlarının dış ticaret üzerine başladığı hayırlı tesislerin yükleme, boşaltma ve aktarma gelirlerini daha çok artıracaklarını ummaktan ileri gelmektedir. Ancak tatlı su verme işlerinde de niçin bir gelir artışı beklenmemiş olduğu dikkati çekmektedir.

Bölüm 5 deki 2 050 000 liralık fazla gelir tahmini de aynı sebebe dayanmaktadır.

İthalâtın günden güne artması 1947 yılında gelir miktarının 5 920 000 liraya kolayca yükseleceği kanaatini tevhit etmiştir.

Bölüm 8 de görülen gelir azalması bir kısım iskelelerin belediyelere terk edilmesinden ileri gelmektedir.

Bölüm 10 da umulan artış yerindedir, hurda satışı, kahve ocakları, otel ve mahfil gelirleri tarife satışı gibi çeşitli gelirler günden güne artmaktadır.

Bölüm 11 de kaydedilen azalma önümüzdeki yıl Devlet Başkanı deniz taşıtları için Genel bütçeden 394 400 lira az ödenek konmuş olmasından mütevellittir.

Gelir cetvelinin son bölümünü geçen yıldan birikmiş gelir artıkları teşkil etmektedir. İşletmenin tahvil veya nakit halinde 5 000 000 lirayı bulan mevcut tasarruf ve kazancı, giderleri karşılamak üzere tahmin edilen normal gelirlere ilâve etmek üzücü bir mecburiyettir. İdarenin geçen yıllardan elde ettiği gelir artıklarını 1947 yılının giderlerini karşılamaya tahsis etmekten ziyade işletmenin müstakbel inkişafı için ayrılması çok arzu edilirdi. Halbuki işletme yeni muhayaaların karşılığını da yıllık bütçesine sıkıştırmak vaziyetinde kaldığından meydana gelen büyük gider açığını biraz olsun kapatmak endişesiyle bin bir emek ve ihtimamla tasarruf ettiği eski kazançlarını da 1947 senesi bütçesi içerisinde eritmek mecburiyetini duymuştur.

II. - İşletmenin faaliyetinde gelişme :

Denizyolları idresi, vasıta bakımından imkân'arı mahdut olmakla beraber, uhdesine tevdi edilen hizmeti günden güne daha iyi bir şekilde başarmağa çalışmaktadır.

Bugün idarenin elinde bulunan gemilerin çoğu yaşlanmış ve normal miadını çoktan doldurmuştur. Bilfarz sayısı 27 den ibret olan deniz hatları yolcu gemilerinin 22 si 50 yaşını aşmıştır. Şehir hatlarından Kadıköy, Adalar yolunda çalışan vapurların sayısı Halep, Basra ve Neveser gibi çok eskimiş gemilerle birlikte ancak 16 yı bulmaktadır. Haliç vapurları sayısı ise 10 dan ibarettir.

Şirketihayriye'den intikal eden 25 Boğaziçi vapurundan 19 u Birinci Dünya Savaşını görmüştür.

Yük gemilerine gelince, sayısı pek mahdut olan (7 aded) bu gemilerden yalnız İsveç'ten alman Ödemiş şilebi yenidir.

A - Bu dar ve eski taşıt kadrosıyla dahi Denizyolları İşletmesi faaliyet ve hizmet bakımından büyük bir gelişme göstermeğe muvaffak olmuştur. İşletmenin 10 yıllık yurtiçi deniz hatları faaliyetini aşağıdaki cetvel hulâsa etmektedir.

Yurtiçi deniz hatları sefer adedi ve nakliyatı

	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946 (6 aylık)
Sefer sayısı	3 374	—	1 537	1 461	1 272	1 029	1 088	1 115	1 089	533
Yolcu	800 984	—	1 044 816	1 110 222	1 443 065	1 482 431	1 599 664	1 242 519	1 482 309	609 107
Hayvan	350 821	—	290 003	—	335 400	294 306	350 935	301 146	324 387	166 470
Yük ton	369 632	—	457 289	477 678	494 230	506 002	611 285	435 040	424 932	211 295

Not: 1. — 1938 yılı istatistiği elde edilememiştir.

2. — Savaş yılları içerisinde sefer sayısı tahdit edilmiş olmakla beraber taşınan yolcu, hayvan ve yük bakımından bir azalma olmamış, sıkışık ve izdihamlı da olsa hizmet başarılmıştır.

B) İstanbul şehir hatlarına gelince: Burada nakil vasıtalarının sabit kalmış olmasına rağmen taşınan yolcu sayısında büyük bir artış görülmektedir.

İstanbul şehir hatları 1940 - 1946 durumu:

Yıllar	Taşınan yolcu sayısı	(Marmara, Boğaziçi, Haliç)
1940	26 591 448	
1941	29 436 384	
1942	35 245 303	
1943	36 669 476	
1944	38 493 943	
1945 7 aylık	27 458 343	
1946 5 aylık durumu	17 285 434	
1946 (1945 5 aylığı ve 1945 - 1946 7 aylık ortalaması)	44 713 777	

C.) Yeni ihdas edilen Doğu ve Batı Akdeniz seferleri de büyük bir rağbet görmüş ve kısa bir zaman içerisinde ve yolcu ve yük nakliyatında hissedilir bir artış kaydedilmiştir.

Aşağıdaki cetvel Doğu Akdeniz seferlerinin 1945 ve 1946 yılı arasındaki gelişme seyrini göstermektedir.

Doğu Akdeniz seferleri

Yılı	Sefer sayısı	Yolcu sayısı			Güverte	Yekûn	Yük ton
		I.	II.	III.			
1945	11	1 967	921	1 228	2 687	6 803	18 585
1946	21	3 112	1 712	1 947	4 726	11 497	34 380

Bu yıl içerisinde başlamış olan Batı seferlerinde böyle bir mukayese yapmak mümkün olmamakla beraber genel bir fikir vermek üzere Marsilya hattında taşınan yolcu sayısı ile yük miktarı aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir:

Batı Akdeniz seferleri

1946	5	900	514	749	323	2 486	4 740
------	---	-----	-----	-----	-----	-------	-------

III - İşletmenin malî durumu:

Raporun birinci sayfasında dercedilen cetveldən de anlaşılacağı veçhile Denizyolları işletmesinin geliri, normal hallerde giderini karşılayabilmektedir. Limanların idareye geçmesi, Şirketi Hayriyenin İşletmeye intikal etmesi gibi Denizyolları İdaresinin bünyesinde derin değişiklikler yapan yıllar istisna edilecek olursa, senesi içinde yapılan giderlerle, senesi içinde tahakkuk eden gelirler arasında bir muvazene vardır. 1947 yılı bütçesindeki 10 000 000 liralık açığa gelince; bunun satınalınan gemilerin önümüzdeki yıl bütçesine isabet eden 12 000 000 milyon liralık taksitinden ileri gelmektedir. Normal bir gider sayılmasına imkân olmıyan bu 12 milyonluk satınalma bedeli hesaba katılmıyacak olursa işletmenin bütçesini 2 milyon liralık gelir fazlasıyla denkleştirmiş olduğunu görürüz. Ancak, gelir kısmının tahlilinde de temas ettiğim veçhile, normal giderleri 2 milyon fazlasıyla karşılayan gelir miktarı geçen yılın 5 milyon liralık gelir artığının ilâvesiyle meydana gelebilmiştir.

İşletmenin malî durumunu incelerken idareyi bir kül halinde olmayıp muhtelif hatlar ve işletmeler halinde ayrı, ayrı mütalâa etmenin büyük faydası vardır. Zira, ancak bu şekilde hangi

hat veya işletmenin verimli ve hangilerinin verimsiz ve gelir bakımından zararlı olduğu anlaşılabilir.

A) Zararlı işletmeler:

1. — Vangölü İşletmesi - bütçenin gelir kısmı tahminlerinde de temas ettiğim veçhile Vangölü İşletmesi Denizyolları İdaresine hiçbir zaman gelir getirmemiştir. Aşağıdaki cetvel bu işletmenin gelir ve gider durumunu mukayese etmektedir.

Yılı	Gelir	Gider
1939	36 100	91 528
1940	56 617	149 647
1941	69 318	196 495
1942	63 701	226 496
1943	76 869	132 925
1944	106 748	411 902
1945	177 348	475 340

Vangölü işletmesinin gerçek durumunu ifade edebilmek için işletme giderlerine umumi idare gider hissesinin de ilâve edilmesi gerektiğini gözönünde tutmak lâzımdır. 1945 yılında görülen gelir yükselişi ise tamamiyle zahiridir. Zira bu gelirin 100 000 lirası malzeme parası ve diğer karşılıklardan mütevellittir.

Vangölü işletmesinin durumunu ıslah etmek için hakikaten düşük olan tarifelere zam yapmak hatıra gelmekte ise de, gerek bu bölgedeki yurttaşların kazanç ve geçim durumları ve gerekse yurdun önemli bir kısmında muvasala ve münakaleyi sağlayan bu hizmetin mahiyetindeki hususiyet bugün için bir tarife revizyonuna gitmeği mümkün kılmamaktadır. Bununla beraber bu işletmeye ilâve edilecek bir gemi ile zararlar bir miktar azaltılabilir.

2. — Kıyı Emniyeti - vaktiyle yabancı bir şirkete ait olup son yıllarda Devlet Denizyolları İdaresine antikâl etmiş olan Fenerler işletmesi idare için bir gelir kaynağı olmaktan çok uzaktır. Denizyolları İdaresi Milletlerarası mukavelelerle tesbit edilmiş olan tarifeleri tek taraflı olarak değiştirmek imkânından mahrum olduktan başka, mukavelesi gereğince yıllık gelir miktarı 175 000 lirayı aştığı takdirde gelirin yarısını Hazineye terk etmek mecburiyeti Fenerler İdaresinin harekât serbestisini tâyin eden tahdidî hükümlerdir. Bu itibarla Fenerler İdaresinin yeni ve esaslî bir tetkika tâbi tutulmadan verimli bir hale gelmesine imkân yoktur.

3. Gemi kurtarma — Gemi kurtarma işlerinin verimi sabit ve muayyen değildir. Kazaya uğrayan yabancı gemiler çok defa kendi vasıtalarıyla kendi kendini kurtarmağa ısrarla çalıştıktan ve naçar kaldıktan sonradır ki gemi kurtarma teşkilâtımıza baş vurmaktadır. Bu teşkilâtın da tarifeleri Milletlerarası bir rejime tâbi tutulmuş olduğundan giderlerdeki artış nispetinde, tarifelere zam yapmak cihetine gidilememekte ve işletme verimli bir halde çalışmamaktadır.

4. Şehirhatları — Marmara, Boğaziçi ve Haliç kısımlarını ihtiva eden şehir hatlarının gelir ve gideri arasında gelir aleyhine olmak üzere büyük bir nispetsizlik vardır. Aşağıdaki cetvel bu hattın daimî zarar içerisinde olduğunu göstermektedir.

Yıllar	Gelir	Gider
1940	2 570 120	2 674 708
1941	3 106 655	3 247 880
1942	3 982 002	4 285 010
1943	4 939 690	5 936 880
1944	4 707 105	8 102 213
1945	3 493 755	4 719 115 (7 aylık)
1946	5 359 144	8 245 328

Görülüyor ki yalnız içinde bulunduğumuz yılda şehirhatlarının zararı 2 886 184 lirayı bulmuştur.

Son günlerde tarifelere yapılan zamlardan 1 milyon liralık fazla gelir umulmakta ise de, bu hattın zararlı bir işletme olmak mahiyetini giderememiştir.

B) Gelir getiren işletmeler:

1. — Deniz hatları:

Eldede mevcut ve çoğu yaşlı 27 gemi ile yurtiçi deniz hatlarında mümkün olan intizamla sey-rüsefer yapılmaktadır. Bu seferler Trabzon, Bartın, İzmit, Mudanya, Bandırma, Karabiga, İmroz, Ayvalık, İzmir, Mersin ve Çanakkale olmak üzere 11 hat üzerinden tertiplenmiştir.

Bu muntazam posta seferlerinin geliri yüksek rakamları bulmaktadır.

Muntazam posta seferleri gelirleri

Yıllar	Gelir
1940	4 725 641
1941	7 880 600
1942	9 625 151
1943	20 561 386
1944	18 796 163
1945	15 680 043 (12 ay hesabiyle)
1946	7 634 725 (6 aylık gelir)

Bu cetvelin mütalâasından anlaşılacağı veçhile muntazam posta seferleri geliri düzgün bir tempo ile artma yolundadır. 1943 ve 1944 yıllarında görülen anormal artışlar savaş yıllarının olağanüstü nakliyatından mütevellittir.

Deniz hatlarının bu gelirleri her zaman giderlerinin üstünde kalmıştır.

2. — Liman İşletmesi:

İstanbul, İzmir ve Trabzon Limanları birarada mütalâa edildiğinde genel olarak gelirlerin giderlerden yüksek olduğu görülür.

Aşağıdaki cetvel her üç limanın gelir ve gider icmalini göstermektedir.

Limanların gelir ve gider durumu

Yıllar	Gelir	Gider
1939	4 992 000	4 537 000
1940	4 309 000	4 286 000
1941	4 456 000	5 585 000
1942	7 338 000	6 616 000
1943	12 987 000	7 227 000
1944	10 225 000	8 979 000 (12 itibarıyla)
1946	7 035 000	5 281 000 (8 aylık)

3. — İzmir körfez hattı :

İzmir Limanı gibi İzmir Körfez hattı da, İstanbul şehir hattı hilâfına, giderleri gelirleri altında olmak üzere verimli bir şekilde işlemektedir.

4. — Doğu ve batı Akdeniz seferleri :

1945 yılında ihdas edilmiş olan Doğu Akdeniz seferleri büyük bir rağbet görmüş ve gelir getirmeğe başlamıştır.

Doğu Akdeniz seferlerini (A) ve (B) olmak üzere ikiye ayırmak lâzımdır. (A) seferlerini yapan gemiler İstanbul'dan kalkar, İzmir - Pire - İskenderiye - Portsait - Hayfa - Beyrut - Larnaka - İskenderun - Mersin - Antalya ve İzmir'e uğrularak İstanbul'a döner. (B) seferlerini yapan gemiler ise İstanbul'dan kalkar, Antalya, Mersin, İskenderun, Larnaka, Berut, Hayfa, Portsait, İskenderiye, Pire ve İzmir'e uğrularak İstanbul'a döner.

Aşağıdaki cetvel doğu Akdeniz seferleri hasılat durumunu göstermektedir.

Yıllar	Sefer	Yolcu navlunu	Yük navlunu	Müt. Nav.	Navlun yekûnu	Gider yekûnu	Kâr
1945	11	406 432	924 892	16 030	1 347 354	721 419	625 935
1946	21	605 618	1 355 904	14 640	1 976 162	1 230 857	745 305
	32	1 012 050	2 280 796	30 670	3 323 516	1 952 276	1 371 240

Doğu Akdeniz seferleri kârına bu yıl içinde açılan Batı Akdeniz seferleri kârını da ilâve edecek olursak yurtdışı hatlarının verim durumunu elde etmiş oluruz :

Doğu Akdeniz seferleri	Sefer	Yolcu navlunu	Yük navlunu	Müt. Nav.	Navlun yekûnu	Gider yekûnu	Kâr
(1945 - 1946)	32	1 012 050	2 280 769	30 670	3 323 516	1 952 276	1 371 240
Batı Akdeniz seferleri (1946)	5	657 847	220 904		878 751	428 542	450 209
Genel yekûn	37	1 669 897	2 501 700	30 670	4 202 267	3 380 818	1 821 449

Yukarıdaki hesapların tetkikından anlaşılacağı veçhile yurtdışı hatları, Denizyolları İdaresi için önemli bir gelir kaynağı olmağa başlamıştır. Bu hatların yeni alınacak vapurlar takviye edilmesini ve bu seferlerin Akdeniz'de kökleşmesini hem işletmenin ve hem de memleket menfaatlari bakımından temenniye şayan görmekteyim.

Bu seferlerin büyük bir kabarıklık arzeden giderleri üzerinde bir tasarruf tazyiki yapılabi'ip yapılamaması, üzerinde durmağa değer bir keffiyettir. Bununla beraber gider yekûnunun bu kadar yüksek olmasını izah edecek sebepler de vardır.

Bu yekûna ne gibi giderlerin girdiğini işaret edersek bu sebepler kendiliğinden anlaşılır:

a) Gemi personeli maaşları, iâşe, melbusat, çamaşır, sıhhi hizmetler, müstehlek malzeme, % 2 âdi sigorta, % 10 amortisman ve diğer tamir, boya masrafları ile gros ton başına gün'e 4,4 kuruş umumi, müşterek giderler hissesi gibi sabit giderler;

b) Bir aylık ikramiye;

c) Mütaakıp sefere kadar İstanbul ve yoldaki âram dâhil devriçark gideri (dış sularda ya kılan kömür farkları ile birlikte);

ç) Rûsum.

IV - Tarifeler ve son zamlar:

Devlet Denizyolları İşletmesinin bazı hatlarda yapmış olduğu zamlar son günlerin meselesi olmuştur. Bilhassa hayat pahalılığını zincirlemek istediğimiz şu sıralarda tarifelere zam yapmanın lehinde ve aleyhinde birçok sözler söylendi, çeşitli mütalâalar ileri sürüldü.

İstanbul Şehir hatlarında son defa tarifelere yapılan zamların hayat pahalılığı üzerine iddia edilen piskolojik tepkisi vârit ve mümkün olmakla beraber bu ciheti izam etmemek gerekir. Kanaatınca tenkide mâruz olan zam değil, zamların ilân ve tatbik ediliş tarihidir. Bu zamlar iki yıl önce yapılmış olsaydı umumi fiyat yükseldiği havası içerisinde kolayca eriyip gidecekti.

Tatbik edilme tarihi bakımından bu ihtirazi kaydı dermeyan ettikten sonra yine tarife zamlarının mahiyet ve nispetine kısa bir göz atalım:

Genel olarak tarifelere baz olarak alınan miktarlar haddizatında düşüktür. Zararlı bir rakabet neticesinde teknik değerini ve verimini kayıp eden tarifelerle işletme ikinci dünya savaşını idrak etti.

Bu tarihten sonra maliyet unsurları gözönünde tutularak; mil başına devriçark giderlerinin tesbitine çalışılmıştır.

Bugün bir geminin bir mile düşen devriçark gideri 6 lirayı bulmaktadır. Masraf unsurları ve yedi bölgeye ayrılan liman uzaklıkları gözönünde tutulmak suretiyle yurtiçi hatlarında 1939 yılından bugüne kadar bazı tarife zamları yapılması cihetine gidilmiştir. Aşağıdaki cetvel bütün bu zamlara rağmen 1939 yılına nazaran tarifelerde genel fiyat yükselmelerine muvazi bir şekilde yüksek nispette bir artış olmadığını göstermektedir.

1939 ve 1946 yıllarında aşağıda yazılı hatlarda sınıfına göre bir yolcudan alınan navlun ve vergileri gösterir cetvel

Hatlar	Mil me- safesi	I. Mevkide				II. Mevkide				III. Mevkide				Güvertede			
		1939 da		1946 da		1939 da		1946 da		1939 da		1946 da		1939 da		1946 da	
		Navlun	Verg.	Navlun	Verg.	Navlun	Verg.	Navlun	Verg.	Navlun	Verg.	Navlun	Verg.	Navlun	Verg.	Navlun	Verg.
İstanbul - Çanakkale	135	600	60	850	239	475	36	680	157	300	15	410	4	200	10	280	28
» - İzmir	295	1355	136	2060	577	1205	90	1660	382	705	35	990	9	280	14	470	47
» - Bodrum	375	1100	110	1940	544	900	68	1540	355	600	30	920	92	275	14	530	53
» - Fethiye	462	1200	120	2000	560	1000	75	1600	368	650	33	950	95	400	20	540	54
» - Alanya	591	1200	120	2050	575	1000	75	1640	378	650	33	990	99	400	20	570	57
» - İskenderun	227	1500	150	2150	603	1200	90	1720	396	700	35	1030	103	425	21	590	59
» - Akçakoca	209	500	50	670	189	425	32	530	122	—	—	320	32	150	8	210	21
» - Cide	194	925	93	1140	320	775	58	910	210	—	—	540	54	275	14	360	36
» - Gerze	313	1300	130	2190	614	1100	83	1750	403	675	34	1040	104	395	20	590	59
» - Fatsa	420	1500	150	2420	678	1275	96	1930	444	800	40	1150	115	450	23	660	66
» - Trabzon	517	1550	155	2550	715	1350	101	2040	470	850	43	1220	122	475	24	690	69
» - Rize	550	1600	160	2580	723	1500	113	2060	474	925	46	1240	124	515	26	710	71
» - Hopa	589	1800	180	2620	734	1625	122	2100	483	1025	51	1250	125	550	28	730	73

Yukarıdaki cetvelde görülen artışlar ortalama % 38 nispetindedir.

Şehir hatlarına gelince; buradaki zarar o kadar büyük ve devamlı olmuşturki, Haliç hattını işleten yabancı şirket faaliyetini tasfiye etmek zorunda kalmış, Şirketihayriye gemi yenileme imkânlarını kaybederek Hükümet tarafından satın alınmasını istemiş ve Marmara hattı adı ve teşkilât şekli ne olursa olsun bugüne kadar zararlar işlemiştir. İstanbul şehir hatlarını mütemadi zararlarını işletmede rasyonel çalışma ve tasarruf tedbirleri ile azaltılmak mümkün olsa bile tarifeler iptidai ve düşük kaldıkça, bütün zararları önlemek mümkün olamazdı.

Acaba; şehir hatları tarifelerine bugüne kadar ne nispette zam yapılmıştır? Bu ciheti öğrenmek yalnız bir teessüsün tatmini bakımından değil, aynı zamanda son günlerde yapılan bazı zamların gerçek mahiyetini belirtmek bakımından da faydalıdır. Aşağıdaki cetvel, bugüne kadar çeşitli tarihlere Haliç hattında yapılan zamları ve nispetleri göstermektedir:

20 . VIII . 1941 tarihinde Haliç hattı yolcu biletleri

Bölgeler	I. Mevki		II. Mevki	
	Vergili	Vergisiz	Vergili	Vergisiz
I. Bölge	5.00	3.50	3.00	1.50
II. »	5.00	4.50	4.00	2.25
III. »	8.00	6.50	6.00	4.25
IV. »	10.00	8.00	8.00	6.25

1 . XII . 1943 tarihinde yapılan zamdan sonra artış nispeti

Bölgeler	Zamdan önce	Zamdan sonra	Artış nispeti	
			Artış nispeti	Zamdan sonra
I. Bölge	5.50	4.00	% 14	3.00
II. »	7.00	5.25	% 16	4.00
III. »	9.50	7.50	% 15	7.00
IV. »	11.00	9.25	% 15	9.00

1 . III . 1944 tarihinde yapılan zamdan sonra

Bölgeler	Zamdan önce	Zamdan sonra	Artış nispeti	
			Artış nispeti	Zamdan sonra
I. Bölge	10.00	7.25	% 107	6.00
II. »	12.00	9.25	% 105	8.00
III. »	15.00	12.00	% 84	12.00

Haliç hatları bilet tarifelerine bu tarihten sonra bir zam yapılmamıştır. Yapılan bütün zamların en yüksek nispeti % 120 yi bulmaktadır. Bugünkü geçim endeksleri gözönünde tutulacak olursa bu artışın çok mütevazı olduğu sonucuna varılır.

Boğaziçi hattına gelince; aşağıdaki cetvelde bu hatta da tarifelerine yapılan zamların fahiş bir nispet ifade etmediği görülür:

Muhtelif yıllarda Boğaziçi hattı yolcu biletlerine yapılan zamlar

19 . III . 1936

Bölgeler	I. Mevki		II. Mevki		Gidiş I. Mevki		Dönüş II. Mevki	
	Vergili	Vergisiz %	Vergili	Vergisiz %	Vergili	Vergisiz %	Vergili	Vergisiz %
	Bölge	14,00	12,50	11,00	9,75	22,00	19,00	17,00
»	16,00	14,25	13,00	11,75	25,00	22,00	20,00	17,50
I. »	18,00	16,25	15,00	15,75	23,00	20,00	18,50	16,00
V. »	20,00	18,00	17,00	15,50	28,50	25,00	24,50	22,00
V. »	23,00	21,00	20,00	18,50	26,00	23,00	22,00	19,50
					35,00	31,50	30,00	27,50
					32,50	29,00	27,50	25,00
					37,50	34,00	32,50	30,00
					35,00	31,50	30,00	27,50

1 . VI . 1943

	% Artış			% Artış			% Artış			% Artış		
	Vergili	Vergisiz %	% Artış	Vergili	Vergisiz %	% Artış	Vergili	Vergisiz %	% Artış	Vergili	Vergisiz %	% Artış
»	18,50	13,25	6	13,50	10,00	2	32,00	22,00	15	24,00	17,00	13
»	22,00	16,50	15	17,50	13,75	17	33,00	23,00	4	25,00	18,00	3
I. »	24,50	19,00	16	20,00	16,00	16	40,00	29,50	15	34,00	26,50	20
V. »	27,00	21,25	18	22,00	18,00	16	38,00	27,50	19	31,00	23,50	20
V. »	31,00	25,00	19	25,50	21,00	13	51,00	40,00	27	43,00	35,00	27
							48,00	37,00	27	40,00	32,00	28
							51,00	40,00	17	43,00	35,00	16
							48,00	37,00	17	40,00	32,00	16

16 . X . 1946

»	18,50	13,25	6	13,50	10,22	2	32,00	22,00	15	24,00	17,00	13
»	20,00	14,75	3	15,00	11,25	4	40,00	29,50	34	30,00	22,50	28
I. »	25,00	19,50	20	20,00	16,00	16	50,00	39,00	56	40,00	32,00	45
V. »	30,00	24,00	33	25,00	20,75	33	60,00	48,00	52	50,00	41,50	50
V. »	30,00	24,00	13	25,00	20,75	12	60,00	48,00	41	50,00	41,50	38

Son olarak Marmara hattı zamlarını ele alacak olursak 1938 yılından 16 . X . 1946 tarihine kadar yapılan bütün zamların nispeti bir mislin çok altındadır.

Muhtelif yıllarda Marmara hattı yolcu biletlerine yapılan zamlar

1 . VI . 1938 - 1940

Bölgeler	I. Mevki		II. Mevki	
	Vergili	Vergisiz	Vergili	Vergisiz
I.	11.25	9.50 artış %	9.00	7.50 artış %
II.	16.75	14.50	11.50	10.00
III.	19.50	17.00	14.25	12.50
IV.	51.00	46.50	35.75	33.00

Bölgeler	I. Mevki			II. Mevki		
	Vergili	Vergisiz		Vergili	Vergisiz	
		Artış %			Artış %	
		1 . XII . 1943				
I.	14.00	11.00	15	10.00	8.50	13
II.	20.00	16.50	13	13.00	11.25	12
III.	23.00	19.50	14	16.00	14.25	14
IV.	58.00	52.00	11	40.00	37.00	12
		16 . X . 1946				
I.	20.00	14.75	55	15.00	11.25	50
II.	25.00	19.50	34	20.00	16.00	60
III.	30.00	24.00	41	25.00	20.75	66
IV.	80.00	70.50	51	60.00	54.25	64

Bütün savaş yılları başındanberi gittikçe yükselen genel bu rakamlar ve nispetler gösteriyor ki, İstanbul şehir hatlarına yapılan zamlar fiyat konjektürü karşısında normal bir ölçüyü aşmamıştır.

V - İşletmenin yeni mubayaaları ve yeni kadro durumu :

Denizyolları İdaresi 4844 sayılı kanun gereğince gemi mubayaası teşebbüsüne girişmiş ve bu teşebbüs geniş ölçüde gerçekleşme yoluna girmiştir. Bugüne kadar satın alınan ve ismarlanan gemiler aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir :

Adı	Tonu	Değerleri		
		Lira		
Trabzon	4370	2 820 327		(İsveç'ten satın alınan)
Kars	5000	1 962 242		(Amerika'dan satın alınan)
Rize	5000	1 962 242		» »
Kastamonu	5000	1 962 242		» »
Edirne	5000	1 962 242		» »
Samsun	2800	1 325 815		» »
Ardahan	2800	1 325 814		» »
Altı aded yolcu gemisi	4000	25 893 168		(İtalya'ya ismarlanmıştır)
İki aded yolcu gemisi	2000	5 626 306		» »
Altı şehir hattı orta tip vapur		8 387 085		(Hollanda'ya »)

53 227 483

Amerika'dan satın alınan gemilerin bayrak değiştirme izni alınmış ve muakaveleleri yapılmıştır. Fakat yakında memlekete gelecek ve hizmete girecek olan bu gemilerin ne zâbitan ve mürettebat kadroları düşünülmüş ve ne de gelir ve giderleri hesap edilmiştir. Yapılan hesaplara göre İşletmenin 1947 bütçe tasarısına bağlı (A) ve (B) cetvellerinde 6 150 000 liralık bir ilâve gerekmektedir.

Keza kadrolarda da değişiklikler yapmak icabedecektir. İdarenin yapmış olduğu hesaplara göre hizmete girecek yeni gemiler için (C) cetveline yeniden 140 ve (D) cetveline ise 6 464 çeşitli kadro ilâvesi çareleri düşünülmektedir. Burada yapılan önemli memur ve ücretliler kadro tasarrufu arasında her nasılsa kadrodan çıkarılmış olup hizmetin lâyikiyle görülebilmesi için tekrar kadroya alınması zaruri görülen 82 memurun durumuna da bilvesile işaret etmek isterim. Gerek bu kadroların yeniden açılması ile gerek deniz hatlarında ve gerekse şehir hatlarında arızasız hizmet görme imkânları elde edileceği gibi Avrupada ihtisas tahsilini yapıp yurda dönen genç mühendisleri de ünvan ve bilgileriyle mütenasip bir şekilde tanzif etmek mümkün olacaktır.

Bundan başka 1946 (D) cetvelinde mevcut olan 95 lira kadro ücretli 56 gemi ambar memurunun 1947 kadrosuna tabi hatası olarak 26 yazıldığı anlaşılmıştır. Bütçeye tahsisatı konulduğu halde kadroya eksik giren 30 gemi ambar memurunun da 1947 (D) cetveli kadrosuna ilâvesi gerekmektedir .

VI - Genel görüş ve mütalâa

Devlet Denizyolları İdaresi bir yandan hariçten gemiler almak yeni hatlar açmak öteyandan maliyet ve tekniğe ön plânda yer vermek ve tasarruf endişesiyle beraber tesis ve gemilerin iyi bir şekilde muhafazasına itina göstermek suretiyle verimli bir yolda yürümektedir.

Ekonomik bir karakter taşıyan bu işletmenin Teşkilât kanununda gerekli tadilat yapıldıktan sonra İktisadi Devlet Teşekkülleri rejimine tâbitutmak teemmül edilebilir.

Denizyolları İşletmesini Devlet İdaresinin kadar maliyete tazyikından kurtarmak ve bu teşekküle tam bir muhtariyet vermek ve fakat sırf bir denetlemeğe tâbi tutmak ileride üzerinde durulmağa değer bir mesele mahiyetini arzedecek önemdedir. İdareye dâhil bütün işletmeleri ayrı ayrı birer iktisadi cüzütam telâkki ederek her birinin kendi kendisini korur ve idare eder bir mertebeye ulaştırmak çareleri şimdiden araştırılmalıdır.

Devlet Denizyolları Fabrika ve Havuzları, İstinye doku müstesna, Haliçte toplanmış bir durumdadır. Buradaki Fabrika ve üç Havuzu Camialtı ve Hasköy atelyeleri arasında serpilmiş bulunan Millî Savunma Bakanlığına ait atelye girintilerini izale etmek suretiyle Haliç'te mütecanis ve geniş bir işletme tersanesi nüvesi kurmak faydalı görülmektedir. Millî Savunma Bakanlığına ait tamirhanelerin Gölcük bölgesinde toplanması imkânları araştırılabilir.

İdarenin mahdut vasıtalarla taşıt hizmetlerini daha iyi ve çabuk yapabilmesi için gemilerin üçüncü, dördüncü derecedeki iskelelere uğratılmaması ciddiyetle düşünülmelidir. Bilhassa Karadeniz hattında birbirine 8 - 10 kilometre mesafede iskeleler mevcuttur.

İlce olan her iki bucağın işletmeden iskele istemesi vapurların yük almasını ve esash iskeleler arasında ulaştırma işlerini hakkiyle başarmasını çok zorlaştırmaktadır. Esasen çok yakın iskeleler arasında idarenin vapur işletmesi mahallî küçük teşebbüsleri de zarara sokacak bir tehlike arz etmektedir. Aynı sayılı vasıta ile daha çok sefer yapmak imkânını elde etmek için bu cihetin gözönünde tutulması gerektir.

100 000 lira gelir getirmesine rağmen Şehir hatlarında mevcut lüks mevkiilerin kaldırılmasını temenni ediyorum. Bu sayede bu yerlerin daha çok yolcu alacak bir şekilde tanzim edilerek hem izdihamın kısmen azalacağını ve hem de kayıp edilecek olan lüks mevki gelirinin telâfi edileceğini umuyorum.

İdarenin üzerinde önemle durmak zorunda olduğu diğer bir iş de ucuz mazot meselesidir. Yeni alınan gemilerin çoğu akaryakıtla işleyecektir. Uzak mesafelere kömür yakan vapurların iktisadi mahiyeti kalmamıştır. Tesisine ve takviyesine çalıştığımız dış hatlarımızda tonu 11 dolar civarında olan mazotu 161 liraya işletmeye mal edersek yabancı hatlarla rakabet imkânını daha elde etmeden gaip etmiş oluruz.

Bu itibarla petrol Ofisin maliyet fiatı ile işletmeye mazot vermesini faydalı mütalâa etmekteyim.

Son olarak, Bakır ve krom gibi resmî kurumlara ait ihraçatla Devlet dairelerine ait ithalatın mümkün olduğu kadar Denizyolları idaresinin tahsisedeceği şilepleriyle yapılmasını sağlayacak olan tedbirlerin zamanında alınması işletmeyi teşvik ve tatmin edecektir. Şu şartlaki Denizyolları idaresi de navlunlarını dünya navlun fiyatlarına yaklaştırsın. Bu çeşitli görüş ve mütalâaları yüksek komisyonun tetkik nazarına arz ederim.

Diyarbakır Milletvekili
Dr. Vahat Dicleli

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/20
Karar No. 23

20 . XII . 1946

Yüksek Başkanlığa

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1947 bütçesi hakkında Başbakanlığın 30 . IX . 1946 tarihli ve 6/2310 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza havale buyurulmakla Ulaştırma Bakanı Şükrü Koçak, Genel Müdür Yusuf Ziya Erzin ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü Hadi Hüsman hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Bütçeyi incelemeye Komisyonca seçilen rapor-törün raporu okunduktan ve Bakan tarafından yapılan açıklamalar dinlendikten sonra Komis-yonda bulunan üyelerin mütalâaları ve ilgililerin cevapları da dinlendi.

Deniz filomuzun bu günün ihtiyaçlarına yetmediği ve bilhassa bazı hatlarda yoleu taşımalarında sıkıntı çekildiği bilinen bir durumdur. Harp yıllarında gerek yenileme, gerek onarma işlerinde mevcut olan imkânsızlık ve zorluklar ve aynı devre içerisinde bazı hatlarda normalin üzerinde gereken çalışmalar neticesinde kudretinden epeyce kaybetmiş olan deniz nakil vasıtalarımızın kuvvetlendirilmesi için harbin Avrupa da sona ermesi üzerine, Hükümetçe yapılan teşebbüslerin son zamanlarda fiili neticeler verdiği ve bu arada bir yoleu gemisiyle altı şilebin Amerikadan satın alınma işinin ikmal edildiği, bunlardan başka karadeniz tipi altı yoleu vapuriyle Marmara tipi iki vapurun ve Boğaziçi vapurları tipi altı geminin yaptırılması için siparişlerinin verildiği ve Amerikadan bir yoleu vapurunun daha satın alınması işiyle deniz şantiyesinin ıslahı için müzakerelerin devam etmekte olduğu anlaşıldı.

Genel Müdürlüğün Komisyonca kabul edilen gider bütçesi geçen yıla nazaran 6 031 084 lira fazlasıyla (66 265 440) lira, gelir bütçesi de yine geçen yıla nazaran 8 250 000 lira fazlasıyla (59 000 000) lira olarak kabul edilmiştir.

Gelir ve gider tahminleri arasında (7 265 400) liralık bir açık mevcut bulunmaktadır.

Bu açık 4844 sayılı kanun ile verilen yetkiye dayanılarak yapılacak borç ile kapat-

lacaktır

Bütçede yine 4844 sayılı kanunun verdiği yetkilere dayanılarak girişilecek yüklenmeler için (12 000 000) liralık bir ödenek konulmuş olduğuna ve 4844 sayılı kanun ile girişilecek yüklenmeler deniz filomuzun büyümesi ve işle-rinin genişlemesini ve bu suretle gelirin artmasını mucip olacağına göre bu açığın verimli işler sağlama karşılığında vücuda geldiğini ve bu suretle kabule şayan olduğunu belirtmek yerinde olur.

Gider bütçesi:

Bütçe tasarısının Hükümetçe hazırlanmasından sonra bir yoleu vapuriyle, altı şilebin satın alınma işi ikmal edildiği cihetle 1947 yılında hizmete girecek olan bu gemilerin işletilmesi için bütçenin çeşitli bölümlerine eklenmesi gereken giderler gözönünde tutularak memur ücretleri bölümüne (738 100), hizmetliler bölümüne (656 292), giyecekler bölümüne (88 100), yiyecekler bölümüne (320 000), işletmiye (3 670 000), yapı, onarma bölümüne (495 000), lira ödenek eklenmiş ve 1715 sayılı kanun gereğince kâğıt para amortismanı ödeneği de bu artışlara uygun olarak artırılmıştır.

Gider cetvelinde bütçe tekniğine göre ufak, tefek bazı değişiklikler yapılmıştır.

Gelir bütçesi:

Gelirler 1946 yılı gelirleriyle bu yıl memleketin iç ve dış ticaretinde görülen gelişmelerin gelecek yılda sağlayacağı umulan fazlalıklar da gözönünde tutularak, aynı zamanda ihtiyatlı hareket edilerek, tahmin edilmiştir.

Gider bütçesinde de işaret edildiği ve hile Amerika'dan satın alınarak muamelesi ikmal edilen altı şilep ve bir yoleu gemisinin 1947 yılında hizmete girecekleri hesaplanarak gider bütçesine yapılan eklemeler karşılığında gelir bütçesine de (25 000 000) lirası muntazam posta sefer-

lerine ve (5 750 000) lirası da şilepçilik gelirlerine olmak üzere (8 250 000) liralık bir eklemeye yapılması Komisyonunda kabul edilmiştir.

Bütçe tasarısı:

Tasarının 1, 2 ve 3 ncü maddeleri gider gelir toplamlarına ve açık miktarının azalışına göre düzeltilmiş, 4, 5 ve 6 ncü maddeler aynıyle kabul edilmiştir.

Tasarının yedinci maddesi Genel Müdürlüğün gelirlerinin kanun ve tarifelere göre bu yıl da alınacağına dair bir salâhiyet hükmünü kapsamaktadır. Genel Muhasebe Kanunu hükümlerine göre gelir çeşitlerinden herbirinin dayandığı kanun hükümlerinin bir cetvelde ayrı ayrı gösterilmesi lüzumlu bulunduğu maddenin bu şekilde değiştirilmesi ve tasarıya bu cetvelin konulması kabul edilmiş ve gereken değişiklik yapılmıştır.

Sekizinci madde hükmünün bir kısmı Genel Muhasebe Kanunu ile temin edilmiş bulunduğu ve diğer kısımlarının da idarenin kuruluş kanununda yer alması gerekli görüldüğünden maddenin tasarıdan çıkarılması karar altına alınmıştır.

Dokuzuncu madde aynıyle ve sekizinci madde olarak kabul edilmiştir.

Onuncu maddenin de gelecek yıl içinde ayrı tasarı ile temin edilerek 1948 yılı bütçesinde bu hükmün yer alması lüzumunu Komisyonumuz kayda değer görmüş ve idare hizmetlerinde zararlı bir halin meydana gelmemesini sağlamak üzere bu yıl tasarıda kalmasını tasvip ve bunu dokuzuncu madde olarak kabul etmiştir.

On birinci madde onuncu madde olarak kabul edilmiştir. 12, 13 ve 14 ncü maddeler de 11,

12 ve 13 ncü madde olarak kabul edilmiş ise de onuncu madde hakkındaki gerekçeye uyularak gelecek yıla kadar bunların da ayrı kanun haline getirilmesi lüzumuna işaret edilmiştir.

15 ncü madde bazı düzeltmelerle 14 ncü madde olarak ve diğer maddeler de numaraları düzeltilerek aynıyle kabul edilmiştir.

Bu değişikliklerle Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı bütçe tasarısı cetvelleriyle birlikte Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.
Edirne	Diyarbakır
<i>M. N. Gündüzalp</i>	<i>C. Ekin</i>
Sözcü	Kâtip
İzmir	Ankara
<i>M. Birsal</i>	<i>F. Öymen</i>
Afyon K.	Ankara
<i>M. Aşkar</i>	<i>N. C. Akkerman</i>
Ankara	Balıkesir
<i>C. Gölet</i>	<i>E. Altan</i>
Bursa	Çorum
<i>F. Bük</i>	<i>İ. Eker</i>
Diyarbakır	Diyarbakır
<i>V. Dicleli</i>	<i>Ş. Uluğ</i>
Eskişehir	İzmir
Muhalifim	<i>S. Dikmen</i>
<i>A. Potuoğlu</i>	Kırşehir
Kastamonu	<i>Ş. Torgut</i>
<i>M. Akalın</i>	Mardin
Kütahya	<i>R. Erten</i>
<i>Dr. A. İ. Gürsoy</i>	Samsun
Niğde	<i>M. A. Yörüker</i>
<i>R. Gürsoy</i>	Yozgad
	<i>S. İçöz</i>

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı bütçe kanunu tasarısı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı giderleri için bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (60 234 356) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı gelirleri bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (50 750 000) lira tahmin olunmuştur.

MADDE 3. — Açık olan (9 484 356) lira 4844 sayılı kanunun 3 ncü maddesine dayanılarak yapılacak borçlanmalar ile kapatılır.

MADDE 4. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1947 yılı süreklî görev kadroları bağlı (C) işaretli ve bunlardan uzmanlık yeri olanlar bağlı (Ç) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 5. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 3656 sayılı kanunun 19 ncü maddesine giren hizmetlileriyle taşıtları kadroları bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 6. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü taşıtlarında parasız veya inik ücretle yolculuk yapacaklar bağlı (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 7. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün görevlerine giren işlerden kanun ve tarifelere göre alınmakta olan gelirlerin 1947 yılında da alınmasına Genel Müdürlük izindir.

MADDE 8. — Aşağıdaki fıkralarda yazılı giderlerden herbiri için konulan ödenek yetmezse harcanmasına gerekli görülecek miktar ödemeye Genel Müdürlük yetkilidir.

Bundan ötürü yıl sonunda çıkacak ödenek farkları kesinhesapta gösterilir.

- A) Mahkeme harçları,
- B) Gelir getiren mülklerin vergi ve resimleri,
- C) Geri verilecek paralar,
- D) Emekli, Dul ve Yetim aylıkları,
- E) Yükleme ve boşaltma paraları,

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı giderleri için bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (66 265 440) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı gelirleri bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (59 000 000) lira tahmin olunmuştur.

MADDE 3. — Açık olan (7 265 440) lira 4844 sayılı kanunun 3 ncü maddesine dayanılarak yapılacak borçlanmalar ile kapatılır.

MADDE 4. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü gelir çeşitlerinin her birinin dayandığı hükümler bağlı (K) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Hü.

MADDE 9. — Üç milyon liraya kadar çeşitli maddeler ve işletme gereçleri stoku yapmağa ve bunun için eldeki parası yetmediği takdirde Ulaştırma Bakanlığının onayı ile iki milyon liraya kadar kısa vadeli istikrazlar yapmağa veya Bankalarda hesaplar açtırmağa Genel Müdürlük izindir.

MADDE 10. — Yeni hatlar ve iskeleler ve acentelikler açılması, sefer ve gemi sayısının artması, iş ve sipariş hacimlerinin genişlemesi, gereç fiyatlarının yükselmesi gibi ekonomi ve ticaret sebepleriyle bütçedeki işletme ve personel ödenekleri yetişmediği ve hemen ek ödenek alınmasına da imkân bulunmadığı takdirde, işletme ödevini durdurmamak için, gelir fazlasından karşılanmak ve ilk toplantıda Büyük Millet Meclisinin onayına arz edilmek üzere Bakanlar Kurulunun oyu alınarak gider bütçesinin 1,14,15, ve 17 nci bölümlerine ödenk eklenebilir.

MADDE 11. — Ücret ve gündelikleri geçici memur ve hizmetliler ücreti tertibinden vermek üzere aylık ücretle veya gündelikle geçici memur ve hizmetli kullanmağa Genel Müdürlük izindir.

MADDE 12. — İdareye ilişkin fabrika, atelye ve işyerlerinde yükleme ve boşaltma işlerinde toplu olarak çalışan işçilere ve hizmetlilere (bu işyerlerinde çalışan memurlar dâhil) çalıştıkları günlerde ve günde bir defa olmak üzere parasız yemek verilir.

MADDE 13. — Gereç ve taşıtlarla işletmeye ilişkin her çeşit makina, âletler ve edevat satın alınması ve yapı yapılması için yılı bütçesinin ilgili tertiplerdeki ödeneğinin yarısını geçmek üzere Ulaştırma Bakanlığının izniyle gelecek yıla geçici yüklenmelere girişmeğe Genel Müdürlük izindir.

MADDE 14. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Ulaştırma Bakanlığının izniyle üç yılı geçmemek üzere gelecek yıllara geçici kiraya verme ve kiralama sözleşmeleri yapabilir.

MADDE 15. — Bu kanuna bağlı (A) işaretili cetvelin 24 ncü bölümünün ikinci maddesine konulan (12 000) lira ödenek bir taraftan 1947

B. K.

MADDE 8. — Hükümetin 9 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Hükümetin 10 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Hükümetin 11 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Hükümetin 12 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Hükümetin 13 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Hükümetin 14 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Hükümetin 15 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvele gelir, diğer taraftan (2 000) lirası aynı kanuna bağlı (A) işaretli cetvelin Millî Eğitim Bakanlığı kısmının 565 nci bölümünün birinci maddesine, (10 000) lirası Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kısmının 666 nci bölümünün birinci maddesine ve (100 000) lirası da Ulaştırma Bakanlığı kısmının 818 nci bölümünün birinci maddesine ödenek kaydolunur.

MADDE 16. — Geçen yıl borçları tertibindeki ödenek üstünde çıkacak borçlar, ilgili oldukları hizmetlere karşılık olan tertiplerden bu tertibe Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödenekten ödenir. 1941 - 1945 yıllarına ilişkin olup Genel Muhasebe Kanununun 93 ncü maddesine göre zamanaşımına uğramamış ve karşılıkları yılları bütçesinde bulunan borçlar, 1947 yılı bütçesinin gider tertipleri artıklarından eski yıllar borçları bölümüne Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödenekten ödenir.

MADDE 17. — Gider tertiplerinden yapılacak ödemelere ilişkin formül bu kanuna bağlı (R) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 18. — Bu kanun 1 Ocak 1947 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

	Devlet Bakanı
Başbakan	Başbakan Yardımcısı
<i>R. Peker</i>	<i>M. Ökmen</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>M. A. Renda</i>	<i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>C. C. Toydemir</i>	<i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>H. Saka</i>	<i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>R. Ş. Siner</i>	<i>C. K. İncedayı</i>
Ekonomi Bakanı	Sağlık ve Sosyal Y. Bakanı
<i>T. B. Balta</i>	<i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>T. Çoşkan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>Ş. Koçak</i>	<i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı	

B. K.

MADDE 15. — Hükümetin 16 ncı maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Hükümetin 17 ncı maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Hükümetin 18 ncı maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Hükümetin 19 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

A - CETVELİ

B.	M.	Ödenenin çeşidi	1946 yılı ödenegi Lira	1947 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
<i>Birinci kısım - Aylık, ücret, ödenek ve benzeri özlük haklar</i>					
I - Aylık ve ücret					
1		Ücretler			
1		Memurlar ücreti	3 641 500	6 586 200	7 824 300
2		Hizmetliler ücreti	5 306 000	7 800 012	8 456 304
3		Geçici memur ve hizmetliler ücreti	103 000	23 000	23 000
Bölüm toplamı			9 050 500	14 409 212	15 803 604
2		Emekli, dul, yetim ve öksüz aylıkları	130 000	280 000	280 000
II - Başka haklar					
3		Geçici tazminat	528	528	528
0		1683 sayılı kanunun 58 nci maddesi gereğince verilecek emekli ikramiyesi	10 000	0	0
4		3633 sayılı kanunun 31 nci maddesi gereğince verilecek tazminat, ücret, ödenek, ikra- miye vesaire	580 000	500 000	500 000
5		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar			
1		Çocuk zammı	160 000	450 000	450 000
2		Yakacak zammı	2 500	2 500	2 500
3		Doğum yardımı	10 000	25 000	25 000
5		Ölüm yardımı	10 000	15 000	15 000
0		Aynı yardım	1 400 000	0	0
Bölüm toplamı			1 582 500	492 500	492 500
Birinci kısım toplamı			11 353 528	15 682 240	17 076 632

B.	M.	Gelirin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonca tahmin edilen Lira
<i>İkinci kısım - Yönetim giderleri</i>					
I - Hizmete ilişkin olanlar					
6		Büro giderleri			
	1	Kırtasiye	65 000	58 000	58 000
	2	Döşeme ve demirbaş	65 000	58 000	58 000
	3	Aydınlatma	65 000	55 000	55 000
	4	Isıtma	39 000	35 000	35 000
	5	Öteberi giderleri	60 000	44 000	44 000
		Bölüm toplamı	294 000	250 000	250 000
7		Basımevi ve basılı kâğıt giderleri			
	1	Basımevi giderleri	52 827	50 000	50 000
	2	Basılı kâğıt ve defterler	100 000	90 000	90 000
		Bölüm toplamı	152 827	140 000	140 000
8		Posta, telgraf ve teleon ücret ve giderleri			
	1	Posta ve telgraf ücretleri	32 725	29 433	29 433
	2	Telefon ve başka haberleşme giderleri	103 000	134 141	134 141
		Bölüm toplamı	135 725	163 574	163 574
9		Kira karşılığı	80 000	80 000	80 000
10		Yolluklar			
	1	Sürekli görev yolluğu	12 000	12 000	12 000
	2	Geçici görev yolluğu	73 000	73 000	73 000
	3	Müfettişler yolluğu	40 000	40 000	40 000
	4	Yabancı memleketler yolluğu	59 000	100 000	100 000
		Bölüm toplamı	184 000	225 000	225 000
11		Giyeceler	600 000	500 000	588 000

B.	M.	Ödenğin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı ödenği Lira	Hükümetçe isteneni Lira	Komisyonca Kabul edilen Lira
12		Yiyecek giderleri	1 950 000	1 750 000	2 070 000
13		Tedavi, yol vesaire giderleri	25 000	25 000	25 000
		İkinci kısım toplamı	3 421 552	3 133 574	3 541 574

*Üçüncü kısım - Daire hizmet-
leri*

I - Sürekli olanlar

14		Deniz ve kara taşıtları ve fabrika ve atelye giderleri			
1		İşletme	8 100 000	9 300 000	12 970 000
2		Yapma, onarma ve satınalma	6 164 000	6 000 000	6 495 000
3		Fabrika, havuz, dok ve atelyelerin her türlü ücret ve giderleri	4 800 000	4 800 000	4 800 000
		Bölüm toplamı	19 064 000	20 100 000	24 265 000
15		Fenerler, radyofarlar ve kıyı emniyeti başka tesislerinin her türlü giderleri	250 000	180 000	180 000
16		Yükleme ve boşaltma giderleri	1 200 000	1 200 000	1 200 000
17		Bina, fabrika, atelye, tersane, dok, kızak, rıhtım, iskele, fener ve başka tesislerin yapma, onarma ve kamulaştırma giderleri	2 200 000	3 000 000	3 000 000
18		3980 sayılı kanunun 3 ncü maddesi gereğince kullanılan kredinin itfa ve faiz karşılığı ve başka giderleri	400 000	600 000	600 000
19		Genel Muhasebe Kanununun 48 nci maddesini ilgilendiren giderler			
1		Geri verilecek paralar	5 000	5 000	5 000
2		Mahkeme harçları	3 000	3 000	3 000

B.	M.	Ödenğin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı ödenği Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
	3	İrat getiren mülklerin vergi ve resimleri	7 000	3 000	3 000
		Bölüm toplamı	15 000	11 000	11 000
20		Mahkeme giderleri	35 000	35 000	35 000
21		Faiz, acyolar ve akçe farkları	55 000	80 000	80 000
		II - Geçici olanlar			
22		Sanat Okulu ve kurs giderleri			
	1	Ücretler	30 000	30 000	30 000
	2	Başka giderler	55 000	55 000	55 000
		Bölüm toplamı	85 000	85 000	85 000
0		Pasif korunma giderleri	3 000	0	0
		III - Çeşitli olanlar			
23		4844 sayılı kanun gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı	0	12 000 000	12 000 000
24		Staj ve tahsil giderleri			
	1	Yabancı memleketlerdeki öğrencilerin ve satjiyerlerin tahsil ve staj giderleri	87 000	135 000	135 000
	2	Teknik Üniversite ve Tıp Fakültesinde okutturulacak öğrenci giderleri	12 000	12 000	12 000
	3	Yüksek Denizcilik Okulunda okutturulacak öğrenci giderleri	100 000	100 000	100 000
		Bölüm toplamı	199 000	247 000	247 000
25		Yabancı uzmanlar ve tercümanları			
	1	Ücret	35 000	150 000	150 000
	2	Yolluk ve başka giderleri	5 000	50 000	50 000
		Bölüm toplamı	40 000	200 000	200 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946 yılı ödenęi Lira	1947 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
26		Vazife arasında ölen ve kazaya uğrayan memur ve hizmetlilerin teçhiz ve tekfin giderleriyle yiyecek, giyecek ve tedavi giderleri	10 000	10 000	10 000
27		Telif, tercüme, yazı, yayım ve abone ücret ve giderleri	15 000	15 000	15 000
28		Hastane ve revir giderleri	140 000	140 000	140 000
29		Sigorta ücret ve giderleri	80 000	80 000	80 000
30		3006 ve 4772 sayılı kanunlar gereğince ödemeler	12 000	318 500	318 500
31		3137 sayılı kanun gereğince Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Emekli Sandığına yapılacak ödemeler			
	1	Kesenek	165 000	750 000	750 000
	2	Gider karşılığı	24 000	24 000	24 000
		Bölüm toplamı	189 000	774 000	774 000
32		3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunu gereğince yapılacak işler	5 000	5 000	5 000
33		Devlet Başkanlığı Deniz taşıtlarının her türlü yaptırma, satınalma ve işletme giderleriyle sigorta ücretleri	794 400	400 000	0
	1	Ücretler	0	0	289 000
	2	Her türlü giderler	0	0	111 000
		Bölüm toplamı	0	0	400 000
34		Temsil giderleri	10 000	10 000	10 000
35		Düşünülmeyen giderler	6 000	6 000	6 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946 yılı ödenęi Lira	1947 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
36		Amsterdamda Uluslararası kurtarma ve kaza olduğunda ilk yardım kurulu bürosuna ortaklık payı	100	100	100
		Üçüncü kısım toplamı	24 807 500	39 496 600	43 661 600
<i>Dördüncü kısım - Borçlar</i>					
37		Geçen yıl borçları	40 000	40 000	40 000
38		1941 - 1945 yılları borçları	15 000	30 000	30 000
39		Satınalınan rıhtımların sözleş- meleri gereğince yıllık taksit ve obligasyon faizleriyle itfa karşılık ve giderleri	835 000	60 000	60 000
40		3023 sayılı kanunun dördüncü maddesi gereğince Hazineye ödenek ardiye ücretleri his- sesi	200 000	200 000	200 000
41		4844 sayılı kanun gereğince çı- karılmış, çıkarılacak olan bo- noların faiz, acyo, itfa vesair giderleri	0	1 000 000	1 000 000
42		1715 sayılı kanununun 8 nci mad- desi gereğince kâğıt para amor- tismanı	405 860	588 442	652 134
		Dördüncü kısım toplamı	1 495 860	1 918 442	1 982 134
<i>Beşinci kısım - Yardımlar</i>					
43		İşçi kaza yardım sandıklarına yardım	310 000	3 500	3 500

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946 yılı ödenęi Lira	1947 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
<i>KISIMLAR TOPLAMI</i>					
		Birinci kısım toplamı	11 353 528	15 682 240	17 076 632
		İkinci kısım toplamı	3 421 552	3 133 574	3 541 574
		Üçüncü kısım toplamı	24 807 500	39 496 600	43 661 600
		Dördüncü kısım toplamı	1 495 860	1 918 442	1 982 134
		Beşinci kısım toplamı	310 000	3 500	3 500
		GENEL TOPLAM	41 388 440	60 234 356	66 265 440

B - CETVELİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonca tahmin edilen Lira
<i>Birinci kısım</i>					
1		Seferler giderleri			
	1	Muntazam posta seferleri	13 300 000	17 000 000	19 500 000
	2	İstanbul şehir hatları (Boğaziçi, Yalova, Haliç dâhil)	4 800 000	6 600 000	6 600 000
	3	İzmir körfez hatları	350 000	500 000	500 000
	4	Şilepçilik	3 814 500	4 000 000	9 750 000
	5	Zuhurat seferleri	1 000 000	1 800 000	1 800 000
	6	Askerî taşımalar	2 000 000	50 000	50 000
	7	Vangölü taşımaları	100 000	90 000	90 000
		Bölüm toplamı	25 364 500	30 040 000	38 290 000
2		Kılavuzluk ve romorkörcülük gelirleri	400 000	120 000	120 000
3		Gemi kurtarma geliri	300 000	250 000	250 000
		Birinci kısım toplamı	26 064 500	30 410 000	38 660 000
<i>İkinci kısım</i>					
4		Yükleme, boşaltma ve aktarma gelirleri			
	1	Ticaret eşyası yükleme ve boşaltma ve aktarma	2 500 000	4 250 000	4 250 000
	2	Kömür yükleme, boşaltma ve aktarma	900 000	1 000 000	1 000 000
	3	Tatlı su verme işleri	250 000	250 000	250 000
	4	İhtiyari hizmetler	1 300 000	1 500 000	1 500 000
		Bölüm toplamı	4 950 000	7 000 000	7 000 000
5		Ambar, antrepo ve rıhtımlar gelirleri			
	1	Ambar ve antrepo ardiyesi	2 500 000	3 500 000	3 500 000
	2	Hamallıklar	350 000	700 000	700 000
	3	Rıhtım resmi	1 000 000	1 700 000	1 700 000

B.	M.	Gelirin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonca tahmin edilen Lira
	4	Palâmar, şamandıra ücreti	12 000	20 000	20 000
		Bölüm toplamı	3 862 000	5 920 000	5 920 000
6		Cankurtarma geliri	50 000	50 000	50 000
7		Fenerler geliri	175 000	200 000	200 000
8		İskeleler geliri	260 000	100 000	100 000
		İkinci kısım toplamı	9 297 000	13 270 000	13 270 000
<i>Üçüncü kısım</i>					
9		Fabrika, havuz ve atelyeler gelirleri	300 000	500 000	500 000
10		Çeşitli gelirler			
	1	Bina kiralari	100 000	100 000	100 000
	2	İaşe kârlari	120 000	120 000	120 000
	3	Faiz ve akçe farklari	250 000	250 000	250 000
	4	Çeşitli gelirler	100 000	700 000	700 000
		Bölüm toplamı	570 000	1 170 000	1 170 000
		Üçüncü kısım toplamı	870 000	1 670 000	1 670 000
<i>Dördüncü kısım</i>					
11		Devlet Başkanî deniz taşıtlari için genel bütçeden	794 400	400 000	400 000
<i>Beşinci kısım</i>					
12		Geçen yıldan birikmiş gelir artıkları	4 387 732	5 000 000	5 000 000
		GENEL TOPLAM	41 413 632	50 750 000	59 000 000

C - CETVELİ

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
<i>Genel Müdürlük Merkez Kuruluşu</i>							
1	Genel Müdür	1	875	5	Teslim alma heyeti başkanı	1	475
2	Genel müdür yardımcısı	4	750	6	» » » üyesi	1	400
2	Teknik müşavir	1	750	7	» » » »	1	350
2	Birinci hukuk müşaviri	1	750	5	Servis şefi	2	475
3	İkinci hukuk müşaviri	1	625	6	» »	2	400
4	Avukat	1	550	6	Kalem âmiri	1	400
5	»	1	475	7	» »	6	350
6	»	2	400	8	» »	6	300
7	»	2	350	8	Başmemur	7	300
3	Genel kâtip	1	625	9	Memur	15	250
3	Teftiş heyeti müdürü	1	625	10	»	19	225
4	Başmüfettiş	2	550	11	»	9	200
5	Birinci sınıf müfettiş	2	475	12	»	4	175
6	İkinci sınıf müfettiş	2	400	7	Baş Sayman	1	350
7	Üçüncü sınıf müfettiş	2	350	8	Sayman	1	300
9	Müfettiş yardımcısı	2	250	9	»	1	250
2	Genel Muhasebe Ş. müdürü	1	750	10	»	3	225
4	Genel muhasebe Ş. Md. yar-			11	»	1	200
	dımcısı	1	550	7	Başveznedar	1	350
3	İşletme muhasebe uzmanı	1	625	8	Veznedar	1	300
4	Sorumlu sayman	1	550	10	Mutemet	2	225
3	Gereç şubesi müdürü	1	625	8	Satınalma memuru	1	300
4	Gereç şubesi Md. yardımcısı	1	550	9	» »	1	250
3	Tarife etüd şubesi müdürü	1	625	9	Teslim alma memuru	1	250
4	Tarife uzmanı	1	550	11	Sağlık memuru	1	200
5	Tarife uzmanı	1	475				
4	Mali etüdler uzmanı	1	550	<i>Hastane</i>			
4	Ekonomi etüdler uzmanı	1	550	4	Baştabip	1	550
3	Yapı şubesi müdürü	1	625	5	Uzman tabip (Dahiliye şefi)	1	475
	(Y. mühendis veya mimar)			5	» » (Hariciye şefi)	1	475
4	Y. mühendis veya mimar	2	550	6	» » (Poliklinik şefi)	1	400
5	Y. mühendis veya mimar	3	475	6	» » (Röntgen)	1	400
6	Y. mühendis veya mimar	1	400	6	» » (Göz)	1	400
8	Yapı işleri memuru	1	300	6	Başeczacı	1	400
4	Yiyecek şubesi müdürü	1	550	7	Diştabibi	1	350
4	Sağlık şubesi müdürü (Tibip)	1	550	7	Asistan tabip	2	350
7	Tabip	1	350	7	Yönetim âmiri	1	350
4	Zat ve sicil işleri müdürü	1	550	9	Satınalma memuru	1	250
5	» » » » yardımcısı	1	475	9	Mutemet	1	250
5	Seferberlik Ş. Müdürü	1	475				
3	Alım satım komisyonu başkanı	1	625	<i>Ankara Bürosu</i>			
4	» » » üyesi	2	550	5	Şef	1	475
				6	» yardımcısı	1	400

D.	Görevin çeşidi	Aded	Ücret	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
<i>İşletmeler</i>				7	Baş sayman	1	350
2	Deniz hatları işletme müdürü	1	750	7	Acente saymanı	1	350
2	Şehir » » »	1	750	8	Sayman	12	300
2	Haliç Fabrika ve havuzları işletme müdürü	1	750	9	»	4	250
3	» » » »	4	625	10	»	1	225
4	İşletme Müdürü	1	550	10	Ambar saymanı	1	225
3	» » yardımcısı	3	625	11	» »	1	200
4	» » »	2	550	7	Başveznedar	2	350
6	İşletme Müfettişi	2	400	8	Veznedar	3	300
7	» »	4	350	9	»	5	250
8	» »	5	300	8	» (Mutemetlik de yapacak)	1	300
9	» »	2	250	9	Mutemet	2	250
10	» »	1	225	10	»	2	225
4	Servis şefi (Başenspektör)	1	550	13	»	1	150
4	» »	2	550	12	Bilet mutemedi	1	175
5	» »	4	475	3	Başmühendis	4	625
6	» »	13	400	4	Yüksek mühendis	2	550
7	» »	12	350	4	Gemi yapı işletme şefi (Y. mühendis)	1	550
5	» yardımcısı	1	475	4	Resimhane şefi (Mühendis)	1	550
6	» »	1	400	4	Makine işletme şefi (Y. Mühendis)	1	550
6	Bölge âmiri	2	400	4	Makine ve elektrik işletme şefi	1	550
7	Kalem âmiri	11	350	5	Elektrik işletme şefi	1	475
8	» »	7	300	6	Atelye mühendisi	2	400
8	Gereç âmiri	1	300	6	Gemi yapı mühendisi	2	400
8	Başmemur	20	300	8	» » »	1	300
9	Memur	59	250	6	Makine mühendisi	1	400
10	»	71	225	7	» »	1	350
11	»	61	200	8	Fabrika ve atelye yüksek mühendisi veya mühendis	23	300
12	»	9	175	9	Fabrika ve atelye mühendisi	5	250
13	»	24	150	6	Makine deniz formeni	1	400
4	Acente	1	550	6	Elektrik formeni	1	400
5	»	1	475	5	Radyofar uzmanı	1	550
8	İnceleme memuru	6	300	8	Takım uzmanı	1	300
9	» »	6	250	7	Devriçark âmiri	1	350
11	» »	3	200	8	» yardımcısı	1	300
12	» »	4	175	4	Güverte Başenspektörü	1	550
9	Satınalma memuru	1	250	5	» Enspektörü	3	475
10	» »	2	225	4	Makine Başenspektörü	1	550
9	Tahakkuk memuru	1	250	5	» Enspektörü	2	475
10	İstasyon memuru	1	225	5	Telsiz ve elektrik enspektörü	1	475
8	Sanat Okulu Müdürü	1	300	5	Kamara Başenspektörü	1	475
10	Öğretmen	3	225	8	» enspektörü	2	300
3	Muhasebe uzmanı	1	625				
5	Sorumlu sayman	2	475				
6	» »	5	400				

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
5	Enspektör	2	475	6	Kılavuz kaptan	3	400
6	»	3	400	8	» »	9	300
7	»	1	350	9	» »	1	250
3	Kaptan	8	625	5	Gemi tabibi	3	475
4	»	17	550	6	» »	6	400
5	»	17	475	7	» »	7	350
6	»	32	400	11	Sağlık memuru	22	200
7	»	19	350	7	Tabib	2	350
8	»	19	300	8	»	3	300
9	»	27	250	8	Diş tabibi	1	300
10	»	43	225	11	Sağlık memuru	3	200
11	»	32	200	12	» »	2	175
12	»	2	175	8	Gemi kâtibi	10	300
13	»	1	150	9	» »	12	250
6	Birinci zâbit	3	400	10	» »	12	225
7	» »	31	350	13	Dosya ve evrak memuru	2	150
8	» »	25	300	12	Abonman gişe memuru	2	175
7	Güverte zâbiti	10	350	12	Abonman vesika memuru	2	175
8	» »	32	250	13	Mevki hesap memuru	2	150
9	» »	20	225	12	Torba memuru	1	175
10	» »	15	200	13	» »	2	150
8	Dok kaptanı	1	300	9	İskele başmemuru	3	250
8	Dok pilotu ve römorkör kaptanı	1	300	10	» »	4	225
3	Başmakinist	8	625	11	» »	4	200
4	»	14	550	12	» »	9	175
5	»	17	475	12	İskele memuru	6	175
6	»	30	400	13	» »	13	150
7	» »	25	350	11	Yük memuru	2	200
8	»	20	300	12	» »	14	175
6	İkinci makinist	3	400	13	» »	12	150
7	» »	26	350	11	Mevki memuru	5	200
8	» »	30	300	12	» »	15	175
9	» »	19	250	13	» »	40	150
10	» »	29	225	11	Kapı memuru	8	200
7	Makine zâbiti	9	350	12	» »	23	175
9	» »	54	250	13	» »	110	150
10	» »	36	225	10	Gişe memuru	2	225
11	» »	32	200	11	» »	32	200
8	» »	4	300	12	» »	37	175
12	» »	1	175	13	» »	32	150
10	Dok makinisti	1	225	7	Deniz başpuvantörü	5	350
11	» vardiya makinisti	2	200	8	» »	4	300
11	» römorkör »	1	200	9	» »	3	250
8	Tahliye ve kompresör makinisti	2	300	7	Kara başpuvantörü	1	350
5	Kılavuz kaptan	3	475	9	» »	1	250
6	» »	3	400	9	Tahakkuk başpuvantörü	1	250

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
9	Puvantör	6	250	9	Memur	14	250
10	»	15	225	10	»	14	225
11	»	52	200	11	»	7	200
12	»	2	175	12	»	8	175
8	Ambarlama başmemuru	3	300	12	Mutemet	1	175
9	» »	10	250	9	Tahakkuk memuru	1	250
10	» »	3	225	9	Atelye memuru	1	250
9	Ambarlama memuru-	8	225	4	Sorumlu sayman	1	550
11	» »	81	200	6	» »	2	400
Devlet Başkanına ait Deniz taşıtları				6	Başsayman	1	350
<i>Savarona Yata</i>				9	Sayman	2	250
3	Kaptan	1	625	11	»	1	200
6	Birinci zâbit	1	400	8	Veznedar	2	300
7	Güverte zâbiti	1	350	11	»	2	200
9	» »	1	250	6	Başenspektör	2	400
5	Tabip	1	475	7	Enspektör	1	350
3	Başmakiniist	1	625	5	Tabip	1	475
6	İkinci makinist	1	400	9	»	3	250
7	Makina zâbiti	2	350	6	Kaptan	1	400
9	» »	2	250	8	»	8	300
3	Elektrik mühendisi	1	625	9	»	6	250
<i>Ertuğrul Yata</i>				10	»	4	225
4	Kaptan	1	550	7	Kılavuz kaptan	2	350
7	Birinci zâbit	1	350	11	Gemi kâtibi	3	200
8	Güverte zâbiti	1	300	12	» »	3	175
5	Başmakiniist	1	475	10	Gişe memuru	1	225
7	İkinci makinist	1	350	11	» »	1	200
8	Makine zâbiti	1	300	12	» »	11	175
<i>Taşra şubeleri</i>				13	Mevki memuru	11	150
3	Müdür	2	625	8	Başpuvantör	2	300
4	»	1	550	9	»	4	250
5	Servis şefi	2	475	10	»	4	225
7	» »	2	350	10	Puvantör	5	225
6	Kalem âmiri	1	400	11	»	7	200
7	» »	4	350	12	»	2	175
8	» »	4	300	13	»	3	150
9	Başmemur	3	250	9	Ambarlama başmemuru	2	250
				9	» Memuru	2	250
				10	» »	1	225
				11	» »	2	200
				11	Salon memuru	2	200

Ç - CETVELİ

Uzmanlık yerleri

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
<i>Genel müdürlük merkez kuruluşu</i>				3	Haliç Fabrika ve havuzları işletme müdürü yardımcısı	3	625
1	Genel müdür	1	875	4	» » »	2	550
2	Genel müdür yardımcısı	4	750	5	Servis şefi	2	475
2	Teknik müşavir	1	750	3	Muhasebe uzmanı	1	625
3	İşletme muhasebe uzmanı	1	625	3	Başmühendis	4	625
4	Tarife uzmanı	1	550	4	Y. mühendis	2	550
5	» »	1	475	3	Gemi yapı işletme şefi (Y. mühendis)	1	550
4	Mali etüdler uzmanı	1	550	3	Resimhane şefi (mühendis)	1	550
4	Ekonomi etüdler uzmanı	1	550	3	Makine işletme şefi (Y. mühendis)	1	550
3	Yapı şubesi Md. (Y. mühendisi)	1	625	4	Makine ve elektrik işletme şefi	1	550
4	Y. mühendis veya mimar	2	550	4	Elektrik işletme şefi (mühendis)	1	475
5	» » »	3	475	6	Atelye mühendisi	2	400
6	» » »	1	400	6	Gemi yapı mühendisi	2	400
<i>İşletmeler</i>				6	Makine »	1	400
2	Deniz hatları işletme müdürü	1	750	<i>Taşra şubeleri</i>			
2	Şehir » » »	1	750	3	Müdür	2	625
2	Haliç Fabrika ve Havuzları İşletme Müdürü (Yüksek mühendis)	1	750	4	»	1	550
3	» » »	4	625				
4	» » »	1	550				

D - CETVELİ

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
<i>Genel Müdürlük Merkez Kuruluşu</i>			Elektrikçi ve telefoncu	1	150
Atelye teknisiyeni	1	280	»	2	130
Fennî tesisatçı	1	280	Hastabakıcı	4	100
»	3	240	Asansörçü	2	100
»	2	210	Eczacı kalfası	1	175
»	3	175	»	1	115
Ressam ve grafiker	3	200	Başhemşire (diplomalı)	2	175
»	2	175	Hemşire	2	150
Başmekanograf	1	270	»	2	130
Mekanograf	1	200	Hastabakıcı	2	115
»	1	175	Laborant	1	175
»	2	150	Pansumanacı	1	130
»	7	130	»	1	115
Fiş memuru	15	175	Aşçı	1	175
»	14	150	»	1	130
»	1	130	» yamağı	1	100
Başmatbaacı	1	240	Bulaşıkçı	1	90
Şoför	1	175	Çamaşır depocusu	1	115
Ambar başmemuru	1	200	Karantinaacı	1	115
» memuru	2	175	Terzi	1	115
»	1	150	Hamamcı	1	90
»	1	130	Berber	1	100
Gereççi	1	230	Etüvcü ve kalöriferci	1	115
»	4	150	Odaacı	2	110
Yönetim memuru	1	200	»	1	115
Yollama memuru	1	150	»	12	100
»	2	130	Odaacı	19	90
Sürveyyan	3	130	»	9	80
Jaloneu	2	100	»	1	75
Tâkip memuru	5	150	Bahçıvan	1	125
Dosyacı	2	130	Kapıcı	2	100
»	1	115	Bekçi	6	100
Kâğıt dağıtma memuru	3	115	»	5	90
»	1	100	»	1	75
Tahsildar	2	150	Hademe	4	100
Tahkik memuru	6	230	»	5	90
Başvurma memuru	1	175	»	6	75
Tercümeçi daktilo	1	240	Temizleyici	9	90
Daktilo	3	230			
»	9	150			
»	12	130			
»	2	115			
»	1	100			
Ustabaşı	1	175			
Başelektrikçi ve telefoncu	1	185			
			<i>İşletmeler</i>		
			Fiş memuru	8	175
			»	23	150
			»	24	130
			»	2	115

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Dosyacı	1	150	Telefon santralçısı	2	115
Tahsildar	1	175	»	1	100
»	6	150	Başbekçi	1	175
Gereçci	2	200	»	4	150
»	1	175	»	5	130
Başkantinci	1	230	Bekçi	133	115
Ambar başmemuru	1	175	»	1	110
» memuru	1	175	»	23	100
» »	6	150	»	6	90
» »	6	130	»	1	80
Kömür deposu memuru	1	130	»	4	75
» dağıtma »	1	115	Hamal	2	100
» deposu başbekçisi	1	115	Bahçivan	2	100
» » bekçisi	3	100	Kapıcı	4	115
Takım mağazacısı	1	150	»	6	100
Mağaza memuru	3	175	Odacı	9	100
» »	3	150	»	18	90
Mağaza memuru	1	130	»	4	80
Mağazacı	4	150	»	6	75
»	2	130	Silici	1	90
»	2	115	»	26	98
»	1	100	»	4	75
Başvurma memuru	1	175	Kaloriferci	3	115
» »	1	150	»	1	100
Dağıtma memuru	2	150	Damgacı	1	90
» »	3	130	Gemi ambar memuru	56	155
» »	3	115	» » »	5	125
» »	1	100	Elektrikçi	1	280
Yollama memuru	2	150	»	1	240
» »	14	130	»	1	220
» »	2	115	»	14	185
Bilet kontrolörü	2	175	»	20	160
» »	7	150	Güverte lostromosu	3	238
Bilet satıcısı	2	175	» »	17	183
» »	9	150	» »	36	158
» »	2	130	» »	50	138
Tercümeçi daktilo	1	175	» »	11	123
Daktilo	3	150	Makine başlostromosu	1	278
»	33	130	» lostromasu	10	183
»	5	115	» »	46	158
»	1	100	» »	40	138
Atelye teknisiyeni	2	270	Lostromo	3	113
» »	2	200	»	1	108
Ustabaşı	1	175	Dümenci	13	138
Telsiz ve işaretçi	32	240	»	56	123
» » »	33	210	»	53	108
» » »	8	160	»	69	103

Görevin geçidi	Sayı	Ücret	Görevin geçidi	Sayı	Ücret
Usta gemici	27	138	Başahçı	8	133
» »	43	113	»	1	123
» »	72	108	Ahçı	4	120
Gemici	12	138	»	37	105
»	19	123	»	34	95
»	98	113	»	48	80
»	232	108	Ahçı yamağı	3	95
»	117	103	»	4	65
»	58	98	»	30	55
»	100	90	»	30	95
Usta gemici ve dümenici	18	158	Ekmekçi	1	278
Romorkör gemici	1	108	Başmotörü	1	278
Yağı	6	158	Motörü	1	238
»	70	138	»	1	208
»	100	123	»	8	208
»	40	113	»	6	183
»	136	108	»	12	158
Yağı	4	103	»	7	138
Ateşçi	49	123	»	2	123
»	182	118	Elektrik motörüsü	2	138
»	75	108	Çımaçı	55	95
»	271	103	»	11	85
Kömürü	10	113	»	12	80
»	99	108	Ambareci	1	208
»	32	103	»	1	158
»	147	98	»	1	138
»	7	90	Başvinççi	2	208
Marangoz	2	278	Tarak vinççisi	1	183
»	2	183	Vinççi	11	158
»	2	158	»	5	143
»	2	123	»	1	138
»	25	113	»	10	133
»	2	108	»	4	118
Kazancı	8	183	Motör kaptanı	6	183
Pompacı	6	183	»	4	158
Mavna reisi ve mavnacı	422	120	»	2	143
»	150	110	»	19	138
Kamara memuru	13	183	Şoför	4	158
»	17	158	»	2	143
Kamarot âmiri	1	158	Tarak teknisyeni	1	208
Başkamarot	31	123	Başdalğış	1	333
Kamarot	91	95	Dalğış	1	278
»	278	85	»	1	238
»	304	80	»	4	218
Kamarot ve torba hamalı	1	155	»	1	208
Kumanyacı	60	158	»	1	158
Başahçı	1	183	»	1	143
»	7	158	»	1	136
»			»	1	123

Görevin geçidi	Sayı	Ücret	Görevin geçidi	Sayı	Ücret
Dalgıç mürettebatı	4	113	Fenerler yönetim memuru	3	95
Sandalcı	20	123	» » »	1	85
Fundacı	3	123	» » »	4	80
Gemi yapma atelyesi teknisyeni	3	278	Fener gardiyanı	3	140
Gemi atelye montaj teknisyeni	1	278	» » »	3	130
Makine atelye teknisyeni	1	333	» » »	1	115
Makine teknisyeni	1	278	» » »	1	110
Makine atelyesi montaj teknisyeni	1	278	» » »	10	105
Motör ustabaşısı	1	183	» » »	9	100
Elektrik atelye teknisyeni	1	238	» » »	9	95
Atelye iş dağıtma teknisyeni	1	238	» » »	9	85
Gemi teknisyeni	1	278	» » »	16	80
Atelye başmontörü	1	238	» » »	17	75
Ağaç işleri atelye teknisyeni	1	238	» » »	27	65
» » » teknisyeni	1	278	» » »	19	60
Dok bosaltma teknisyeni	1	278	» » »	8	55
» gemicisi	2	123	» » »	4	50
» romorkör gemicisi	1	108	Tahkik memuru	1	270
» » ateşçisi	1	108	» » »	2	200
Havuzlar potansunu	1	238	Yönetim memuru	1	180
Elektrikçi montör	1	208	» » »	1	155
Başmontör	1	238	» » »	1	135
Ağaç işleri montörü	2	238	» » »	1	115
Sis düdüklük başmontörü	1	208	Baş resm ve grafiker	1	270
İstasyoneu	1	158	Ressam ve grafiker	2	230
» » »	3	143	» » »	3	200
» » »	1	133	Pansumancı	1	90
» » »	3	108	Erzak dağıtma memuru	2	150
Çan sandalları yönetim memuru	2	180	Takip memuru	1	230
» » » yardımcı	2	155	» » »	4	150
» » » sandal reisi	7	130	» » »	2	115
» » » » 1 nci yardımcı	7	120	Depo memuru	5	115
» » » » 2 nci »	4	110	Çamaşır ambareisi	1	130
» » » » sandal reisi	81	110	» koruyucusu	1	130
Roketçiler reisi	11	120	Atelye ambareisi	1	115
» » » yardımcı	10	110	Armatör	1	155
Roketçi	80	105	» » »	3	120
Sis topçubası	1	120	Tartı aletleri tesisatçısı	1	200
» topçusu	4	105	Bakım memuru	5	130
Nalband	2	105	Başmuşambacı	1	150
Fenerler yönetim memuru	1	180	Muşamba memuru	1	130
» » »	1	140	» dikicisi	2	115
» » »	2	135	Markotör	6	115
» » »	2	130	İşçi yönetim memuru	2	150
» » » »	1	120	» » » »	1	130
» » » »	6	115	Tamirci	2	100
» » » »	1	110	Asansörçü	10	115
» » » »	3	100	Telefon teknisyeni	2	125

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Telefoncu	1	115	Kamarot	6	118
»	1	105	»	4	105
İtfaiye âmiri	1	183	Başaşçı	1	183
İtfaiyeci	8	158	Aşçı	1	125
»	1	138	Ekmekçi	1	118
İtfaiye eri	15	120	Çamaşırı	2	105
Su saatçısı ve hortumcusu	5	115	Üçücü	1	105
Saatçi	1	135			
İşaretçi	6	100	<i>Ertuğrul Yatı</i>		
Ambareci	1	115	Güverte lostromosu	1	150
Palamareci	1	115	Motorcu	1	150
Rıhtım süpürgecisi	4	100	Dümeneci	2	138
Hademe	1	115	Gemici	5	123
»	4	100	Telsiz ve işaretçi	1	210
»	7	90	Elektrikçi	1	210
»	1	75	Makine lostromosu	1	150
Garson	3	90	Yağcı	3	138
Fenerler makine teknisiyeni	4	143	Ateşçi	3	123
» » »	3	123	Kömürcü	3	103
Radyoforeu	1	183	Kamara memuru	1	183
» yardımcısı	1	158	Komanyacı	1	158
Usta	1	123	Kamarot	1	125
Yağcı	1	103	»	1	118
<i>Devlet Başkanına ait deniz taşıtları</i>			»	2	105
<i>Savarona Yatı</i>			Aşçı	1	158
Güverte lostromosu	1	175	» yağcı	1	85
Marangoz	1	175			
Dümeneci	4	138	<i>Acar Motoru</i>		
Gemici	16	123	Motor kaptanı	2	240
Motorcu	2	175	» »	1	183
Buz mkinisti	1	240	Usta gemici	1	138
Tornacı ustası	1	175	Gemici	2	123
Borucu ustası	1	175	Kamarot	1	118
Makine lostromosu	1	175			
Kazan »	2	175	<i>Sakarya Motoru</i>		
Yağcı	6	138	Motor kaptanı	2	210
Ateşçi	10	123	» »	1	183
Silici	3	100	Gemici	3	123
Başelektrikçi	1	280	Kamarot	1	125
Elektrikçi	1	210			
»	1	175	<i>Taşra şubeleri</i>		
Telsiz ve işaretçi	2	240	Fiş memuru	3	175
Metrodotel	1	280	» »	6	150
Kamara memuru	1	210	» »	1	130
Başkamarot	1	150	» ve ambar memuru	1	130
Kumnyacı	1	150			
Kamarot	2	125			

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Tahsildar	1	150	Körzot bekeisi	1	90
»	1	130	Yolcu salonu bekçisi	2	90
Daktilo	2	130	Fener ve iskele bekçisi	4	115
»	4	115	» » » »	5	100
»	1	100	» » » »	5	90
Matbaacı	1	150	İskele bekçisi	5	90
Atelye teknisiyeni	1	325	Otel yönetim memuru	1	150
Makine »	1	278	Büfeci	1	100
Gemi yapı »	1	278	Garson	1	115
Telsiz ve işaretçi	1	138	»	1	100
Motörcü	1	278	»	1	90
Fennî tesisatçı	1	200	Çamaşırı	1	100
Marangoz ustabaşısı	1	208	»	1	90
Gemi yapı »	1	208	Salon hamalbaşısı	2	100
Tornacı »	1	208	Hamal	2	90
Tesviyeci	1	208	İtfaiyeci	1	183
Dökümcü	1	208	»	1	138
Atelye ustabaşısı	1	143	»	2	118
» marangozu	1	118	Şoför	1	150
» kalafatçısı	1	108	»	1	135
Ressam ve grafiker	1	230	»	1	130
Takım mağazacısı	1	150	»	1	115
Elektrik santralecisi	1	200	Şoför yardımcısı	3	90
Mağazacı	1	175	Bahçıvan	1	115
Ambareci	2	175	»	1	90
Gereççi	1	150	Hastabakıcı	1	115
Mubayaacı	1	175	Pansumancı	2	130
Kantarcı	1	100	Antrepocu	2	150
İstifçi	1	100	Ambareci	1	115
Ahçı	1	130	Dalgıç	1	208
»	2	100	»	2	158
» yamağı	1	100	Motör kaptanı	3	183
» »	1	90	» »	1	158
Bulaşıkçı	1	90	» »	9	143
Garson	2	90	» »	1	138
Postacı	1	115	Vinççi	1	135
» yardımcısı	1	100	Liman taşıtları lostromosu	4	183
Başodacı	1	105	» » »	4	138
Odacı	10	90	Güverte lostromosu	10	138
»	2	80	» »	3	123
»	2	75	Makine lostromosu	4	138
Temizleyici	2	90	Yağcı	2	138
Başbekçi	2	130	»	8	123
Bekci	3	115	»	4	108
»	24	110	Ateşçi	8	123
»	6	100	»	6	113
»	4	90	Kömürcü	5	108

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Gemici	3	123	Kamarot	16	95
»	10	118	Başmavnacı	1	138
»	40	108	Mavnacı	19	123
»	32	98	»	9	118
Dümenci	5	108	»	26	113
»	8	98	Çımacı	5	95

Taşıt kadrosu

Sayı	No.	Çeşidi	Markası	Plâka No.	Göreceği iş	Dayanma süresi	Parası Lira	Alındığı tarih
1	262	Kamyonet	Diaman	75180	İstinye dok fabrikasında yük ve gereç nakliyatı	4	2 545	1938
1	304	»	Fort	4340593	Haliç fabrika ve havuzlarında yük ve gereç nakliyatı	4	2 349	1937
1	195	»	Şevrole	3998865	Fabrika ve havuzlar, çamaşırhane hizmetinde	4	1 961	1934
1		Kamyon	Doğ		Malzeme nakil hizmetinde	4	7 500	1942
1		Deniz motörü	Denizyolları	1095	Servis işlerinde	15	10 000	1936
1		»	Çankaya	6536	» »	15	7 050	1928
1		»	Kütle	3600	Fabrika, havuzlar servis işlerinde	15	2 738	1928
1		Otobüs	Opel	B. R. 38	Anadolu tahlisiye istasyonları arasında münakalât temini için		2 260	Şubat 1939
1		»	Doğ	4766	Rumeli tahlisiye istasyonları arasında münakalât temini için		1 500	1939
1		»	4146					
1		Servis vasıtası kamyonet			Yeniden satın alınacaktır.			
		Muş	Avusturya		Limanın muhtelif hizmetlerinde (Liman şirketinden müdevver)			
1		Kamyonet	Şevrole	610252	Trabzon şubesinde posta nakliyatı için (Denizbank'tan müdevver)		1 800	1936
1		8 No. lu motör	Sömidizel	527050	Muhtelif liman hizmetlerinde (Denizbank'tan müdevver)		9 956	1937
1		31 No. lu motör	Dizel	8109001	» » »		4 500	1938
1		1 No. lu motör	Penta		» » »		3 405	1925
1		Trabzon'da						
1		Motosiklet 5 bey.	N. S. U.		Muhtelif atelye ve iş yerleri arasında		1 500	20-2-1942
1		Motosiklet 2,50 beygirlik	Bianchi		» » »		855	20-2-1945
1	T. 118	Kamyon	Doğ	Van	Van şubesi hizmetinde	4	7 574,49	2-4-1945
1	»	»	»	»	» » » »	4	7 681,20	»
1	»	»	»	580	İstinye »	4	8 336,43	»
1	»	»	»	590	Merkez mağazası »	4	7 656,20	»
1	»	»	»	Muamele	Fab. havuzlar »	4	7 656,20	»
1		7 No. lu motor			Alaybeyi tersanesinde.			
1		Gölcük motoru						

E - CETVELİ

A — GÖREVI GEREĞİNCE PARASIZ YOLCULUK YAPMAK HAKKINI TAŞIYANLAR

Bütün hatlarda

1. — Milletvekilleri bütün hatlarda birinci mevkilerde (lüks dâhil) kimlik cüzdanlarını göstermek suretiyle parasız yolculuk yaparlar.

2. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürü ile yardımcıları, Genel Müdürlük Teftiş Heyeti ile İşletmeler Müfettişlerine, Genel Müdür tarafından sayısı onu geçmemek üzere seçilecek İşletme Müdür ve amirlerine ve Ulaştırma Bakanlığı Teftiş Heyeti Başkanı ile müfettişlerine ve ulaştırma işleri ile ilgili Bakanlık memurlarından Ulaştırma Bakanı tarafından sayısı on beşi geçmemek üzere seçilecek olanlara bütün hatlarda geçer özlük birer hizmet pasosu verilir.

Deniz hatlarında

(Van Gölü İşletmesi dahil)

3. — Geçici bir görev ve memuriyetin yapılması için başka bir yere gönderilen veya getirilen, belirli görevlerde olup ta buldukları yerlerden başka yerlere gönderilen, askerlik hizmetlerini yapmak için görevlerinden ayrılan, yeniden memuriyete tayin veya emekliye ayrılan kadro, kuruluş veya idarî sebeplerle açığa çıkarılan, görevinden çıkarılan ve altı aydan fazla hizmet gördükten sonra istifa eden İdare memur ve hizmetlileri ile bunların aile bildirimlerinde yazılı aileleri efradına gidecekleri veya gelecekleri yere kadar permi verilmekle beraber beraberlerinde götürülecekleri ev eşyaları için de parasız taşıma izni verilir.

Bunlardan aylık ücretleri 225 liradan yukarı olanlar ile aileleri birinci mevkide, aylık ücretleri 225 lira ve daha az olanlarla aileleri ikinci mevkide ve aylık ücretleri ne olursa olsun gemi adamlarıyla, odacı ve benzeri hizmetliler ve aileleri güvertede yolculuk yaparlar.

Görevle bir yere gönderilen gündelikli işçi ve hizmetlilere güvertede seyahat etmek üzere gidiş - dönüş parasız permi verilir.

4. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü kadrosu içindeki aylıklı memur ve hizmetlilerle aile bildirimlerinde yazılı aileleri efradına ve beraberlerinde yolculuk etmek

zorunda olan hizmetçilerine senede bir defa olmak üzere hattına bakılmaksızın diledikleri iki iskele arasında geçer gidiş - dönüş permi verilir.

Bunlar almakta oldukları aylık ücretlerin miktarına göre üçüncü maddede yazılı mevkilerde yolculuk ederler.

5. — Yüksek Denizcilik Okulu öğrencileriyle, İdare Fabrikaları Sanat Okulu öğrencilerine senede bir defaya mahsus olmak üzere hattına bakılmaksızın diledikleri iki iskele arasında gidiş - dönüş permi verilir.

Bunlar üçüncü mevkilerde ve üçüncü mevki bulunmayan vapurlarda ikinci mevkilerde yolculuk ederler.

6. — Ölüm, doğum, evlenme, boşanma gibi hallerde bakımı idare memur ve hizmetlilerine ilişkin olan aile efradı ile ölen memur ve hizmetlilerin aile bildirimlerinde yazılı aileleri efradına gidecekleri yere kadar aylık ücretlerinin gerektirdiği mevkilerde geçer permi verilmekle beraber bunların ev eşyaları için dahi parasız taşıma izni verilir ve ölenlerin cenazeleri parasız taşınır.

7. — Sağlık durumları dolayısıyla başka yerlere gitmeleri gereken memur ve hizmetliler ile aile bildirimlerinde yazılı aileleri efradına aylık ücretlerinin gerektirdiği mevkilerde yolculuk yapmak üzere gidiş - dönüş permi verilmekle beraber bunların 1000 kiloya kadar ev eşyaları için dahi parasız taşıma izni verilir.

Bu suretle yolculuk edecek olanlardan 15 yaşından küçük olan çocuklara aile efradından biri katılabileceği gibi aile efradından birinin aynı sebeple seyahati halinde 15 yaşından küçük olan çocuklardan biri de beraberinde parasız yolculuk edebilir.

8. — Genel Müdürlük kuruluşunda bulunan kesenekli acentalar ile aile bildirimlerinde yazılı aileleri efradı dahi memur ve hizmetlilere verilen haklardan faydalanırlar.

9. — Yukarıdaki maddelerde yazılı aile efradından maksat memur ve hizmetlilerin bakımı ile ödevli oldukları kimselerdir.

10. — İşçileri ve Millî Emniyet için görev gereğince gemilerde yolculuk yapmaları gereken

müfettiş ve memurlara bağlı oldukları makamdan getirecekleri belge üzerine parasız permi verilir.

11. — Görev gereğince ayrıca yol gideri almıyarak kendi memuriyet bölgelerinde yolculuk edecek olan genel müfettişler, kıyı iller valileri, ilceler kaymakamları, bucak müdürleri, il ve ilceler jandarma komutanları, Cumhuriyet savcıları ve yardımcıları, emniyet müdür ve âmirleri, bölge liman başkanları ve bağımsız liman memurları vapurlarda parasız yolculuk yaparlar.

12. — Yabancı limanlardan gelen vapurların denetini yapmak üzere İstanbul'dan Çanakale'ye gidecek olan Gümrük muhafaza başmemurları ile polis komiserleri ikinci mevkide ve gümrük muhafaza memurları ile polis memurları güvertede parasız yolculuk yaparlar.

13. — Posta çanta ve paketleri ile birlikte yolculuk eden Posta memurları kimlik cüzdanlarını göstermek şartıyla posta kamaralarında parasız yolculuk yaparlar.

14. — Kuduz tedavisi için yolculuk yapanlar resmî belge getirmek şartıyla güvertede parasız yolculuk yaparlar.

15. — Yabancı memleketlerden memleketimize gelen muhacir ve mülteciler ile Hükümetçe memleket içinde bir yerden başka bir yere götürülenler mahallin mülkiye âmirlerinden belge getirmek şartıyla güvertede parasız yolculuk yaparlar.

16. — İlk öğretim okullarını teftiş edecek gezici Başöğretmen, müfettiş ve Eğitim memurları Millî Eğitim Bakanlığınca belirtilecek teftiş bölgelerinde genel tarifede yazılı ücretlerden % 80 nispetinde düşüklükle yolculuk yaparlar.

17. — Hastalık ve malûliyet gibi sebepler ile çalışamayacak durumda olduğu ve hiç bir yerden geliri bulunmadığı belediyelere tasdik edilmiş olan yoksullardan vapurlarda güvertede parasız veya % 50 düşüklükle yolculuk edecekler aşağıda yazılıdır:

a) Hopa, Rize, Trabzon, Samsun, İnebolu, Zonguldak, İzmir, Antalya, Mersin ve İskenderun iskelelerinden her seferde hem gidiş hem dönüşte dördü parasız dördü % 50 düşüklü;

b) Yukarıda yazılı iskeleler ile İstanbul dışında başka bütün iskelelerde her seferde hem gidişte ve hem dönüşte ikisi parasız ikisi %50 düşüklü;

c) İstanbul'dan Kabotaj hatlarına kalkacak vapurlara her seferde üçü parasız üçü % 50 düşüklü.

18. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü görülecek gereğe göre bütün hatlarda tâyin edeceği mevkilerde yılda dört yüz kişiye kadar permi vermeğe yetkilidir.

Şehir Hatlarında

19. — İstanbul şehir hatları vapurlarında adı yazılı parasız paso ile seyahat edeceklerin memuriyet adları ile yolculuk bölge ve mevkileri aşağıda yazılıdır:

a) Vali ve belediye başkanı ile yardımcıları: Bütün şehir hatları şebekesinde birinci mevkide (lüks dâhil),

b) Şehir hatları vapurlarının uğradığı kıyı ilçelerinin kaymakamları ile bucak müdürleri memuriyet bölgelerine giren iskeleler ile köprü arasında birinci mevkide,

c) Cumhuriyet savcısı ile yardımcıları: Bütün şehir hatları şebekesinde birinci mevkide,

ç) Emniyet müdürü ile şube müdürleri ve emniyet müfettişleri: Bütün şehir hatları şebekesinde birinci mevkide,

d) Bölge liman başkanı ile liman fen heyeti başkan ve üyeleri: Bütün şehir hatları şebekesinde birinci mevkide,

e) İstanbul genel meclis üyeleri: Bütün şehir hatları şebekesinde birinci mevkide,

f) Millî emniyet müfettişleri: Bütün şehir hatları şebekesinde birinci mevkide.

20. — Görevli olarak yolculuk yapacak olan sivil polis memurları kimlik cüzdanlarını idareye damgalatmak şartıyla ikinci mevkide parasız yolculuk yaparlar.

21. — Resmî elbiseli inzibat subayları ile emniyet âmirleri, polis komiserleri ve komiser yardımcıları birinci mevkide, polis memurları ile inzibat memurları ve jandarma eratı ve liman denet memurları ikinci mevkide parasız yolculuk yaparlar,

22. — Görevli olarak yolculuk yapacak posta, telgraf ve telefon idaresi dağıtıcıları ile telgraf ve telefon yapı ve onarmaları ile ödevli ekipler: İkinci mevkide parasız yolculuk yaparlar.

23. — Resmî törene katılmak veya ziyarette bulunmak üzere misafir olarak limanımıza ge-

lecek olan yabancı kara, hava ve deniz suhay-
ları ve erleri parasız yolculuk yaparlar.

24. — Devlet Denizyolları ve Limanları İş-
letmesi kadrolarına giren memur ve hizmetliler
kimlik cüzdanlarını göstermek suretiyle vapur-
larda parasız yolculuk yaparlar. Bunlardan me-
murlar birinci mevkide ve gemi adamlarıyla hiz-
metliler ikinci mevkide yolculuk yaparlar.

25. — Devlet Denizyolları ve Limanları İş-
letme Genel Müdürlüğü kuruluşuna giren işçi-
ler: İkametgâhları ile vazife gördükleri yer
arasında ikinci mevkide parasız yolculuk yapar-
lar.

26. — İsimleri aşağıda yazılı resmî makamlara
ait binek otomobilleri araba vapuru ile Üskü-
dar - Kabataş ve Kabataş - Üsküdar arasında pa-
rasız taşınır.

1. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
2. Başbakanlık ve Bakanlıklar
3. Genelkurmay Başkanlığı
4. Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan-
lıkları ve Başsavcı
5. Ordü Müfettişlikleri
6. İstanbul Valiliği
7. » Emniyet Müdürlüğü
8. » Sıkıyönetim Komutanlığı
9. Donanma Komutanlığı
10. İstanbul »
11. » Merkez Komutanlığı
12. » Deniz »

İzmir Körfez Hattında

27. — İzmir körfez vapurlarında isme yazılı

parasız paso ile birinci mevkide yolculuk yap-
abileceklerin memuriyet adları ile yolculuk bölge
ve mevkileri aşağıda yazılıdır:

- a) Vali ve belediye başkanı ile yardımcıları,
- b) Emniyet müdürü, bölge liman başkanı
ile Cumhuriyet savcı ve yardımcıları.
- c) Belediye meclisi üyeleri,

İzmit Körfez Hattında

28. — İzmit Valisi ile Belediye Başkanı ve
Emniyet Müdürü İzmit körfez vapurlarında bi-
rinci mevkide parasız yolculuk yaparlar.

Umumî hükümler

29. — Karşılık esasına göre parasız yolculuk
yapmak hakkını taşıyanlar aşağıda yazılıdır:

a) Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme
Genel Müdürlüğü ile Devlet Demiryolları ve Li-
manları İşletme Genel Müdürlüğü arasında kar-
şılıklı olarak isme yazılı onar paso.

b) İdare ile diğer deniz ve Taşıma ku-
rumları arasında karşılıklı olarak isme yazılı en
çok elliser paso.

c) Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme
Genel Müdürlüğü ile yabancı vapur kumpanya-
ları arasında her iki tarafın memurları ile aile-
leri için karşılıklı miktarda parasız veya düşük
permi.

30. — Devlet Denizyolları ve Limanları İşlet-
me Genel Müdürlüğü tarafından görülecek gere-
ğe göre şehir hatları vapurlarında tâyin edilecek
mevkilerde en çok parasız kırk paso verilebilir.

K - CETVELİ

(Gelir çeşitlerinden her birinin dayandığı hükümler)

Nevi	Tarihi	Numarası	
Kanun	4 . 3 . 1341	576	Hükümetle Fenerler İdaresi arasında münakit itilâfnamenin tasdıkı,
»	3 . 5 . 1933	2239	Denizyolları İşletme Kanunu
»	23 . 12 . 1934	2665	İstanbul Rıhtım; Dok ve Antrepo Şirketinin satın alınması
»	13 . 6 . 1936	3004	İskelelerin sureti idaresi
»	16 . 6 . 1936	3023	İstanbul ve İzmir Limanlarının sureti idaresi
»	17 . 6 . 1936	3025	Vangölü İşletmesi
»	5 . 8 . 1936	3056	Montrö'de imzalanan yeni mukavelenin tasdikına dair
»	21 . 1 . 1938	3318	Türk Gemi Kurtarma Şirketinin tasfiyesi ve devri hakkında
»	7 . 6 . 1939	3633	Devlet Denizyolları ve Devlet Limanları İşletme Genel Müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair
»	30 . 6 . 1941	4077	Fenerler hasılatından Hazineye ödenecek miktar hakkında
»	10 . 7 . 1941	4083	Haliç vapurlarının işletme inhisarına dair
»	14 . 1 . 1944	4517	Liman ve Deniz İşletmelerinin birleştirilmesi
»	24 . 1 . 1945	4697	Şirketi Hayriyenin satın alınmasına dair sözleşmenin onanması hakkında

R - CETVELİ

B . : 6 - M. : 3 — Aydınlatma

Asansörlerin motör giderleri de bu tertipten verilir.

M. : 5 — Öteberi giderleri

Çeşitli giderlerden başka kutlama, ilân ve su giderleri bu tertipten verilir.

B. : 8 - M. : 2 — Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri

Telefon, memleekt dışına çekilen telgraflarla radyo ve diğer haberleşme giderleri bu maddeden ödenir.

B. : 9 — Kira karşılığı

Hollerit makinaları kira karşılıkları ve giderleri de bu tertipten verilir.

B. : 11 — Giyecekler

3633 sayılı kanununun 31 nci maddesine göre yapılan tüzük gereğince verilecek elbise ve diğer giyimşyası bu tertipten verilir.

B. 12 — Yiyecek giderleri

Yukarıda adı geçen tüzüğe göre gemi adamlarının yedirilmeleri bu tertipten ödenir.

B. : 13 — Tedavi, yol ve saire giderleri

Adı geçen tüzüğe göre memur ve hizmetlilerin tedavi, ilâç, yol cenaze, teçhiz ve tekfin ve başka giderleri bu tertipten verilir.

B. : 14 - M. : 1 — İşletme

Deniz ve kara araçlarının işletilmesine ilişkin müstehlekve müstehlek olmıyan her türlü maddeler ve gereçlerinin paraları ile sefer, taşıma, resim, ücret ve sair her türlü işletme giderleri, kira karşılıkları, yük, hasar, zayıat ve müsademe tazminleri, avarya giderleri aktarma ve yardım, iskele giderleri su karşılıkları ve başka her türlüişletme giderleri bu tertipten ödenir.

M. : 2 — Yapma, onarma ve satınalma

Deniz ve kara araçları ve kısımlarının satınalma, yapma ve onarmasına gereken her çeşit müstehlek ve müstehlek olmıyan maddeler karşılıkları, etüd, proje, keşif muayene, bunlara benzer giderleri bu tertipten verilir.

M. : 3 — Fabrika, havuz dok ve atelyeelerin her türlü ücret ve giderleri

İşçilik ve uzman gündelikleri, işçilerin yemek giderleri, makina, tezgâh âlat ve edevat, demirbaşların satınalma, onarma yenileme, tesis, bakım giderleri ve bunların istihlâk ettiği her türlü maddeler ve gereçler karşılıkları, ücret ve başka giderleri bu tertipten verilir.

B. : 15 — Fenerler, radyoforlar ve kıyı emniyeti başka tesislerinin her türlü giderleri

Fenerler, radyoforlar ve sis düdükları, cankurtarma istasyonları ve işletme emrindeki deniz ve kara vasıtaları gibi kıyı emniyetine ilişkin bütün hizmetlerin yapılması için gereken müstehlek ve müstehlek olmıyan her türlü maddeler ve gereçler ve demirbaş satınalma giderleri ve bu tesislerin bakım giderleriyle cankurtarma hizmetlileri arasındaki sanatkârlardan cankurtarma binaları ve araçlarının onarım ve inşasında ve icabında yaptırılacak sair işlerde çalıştırılacak olanlara üç-

retlerine zamimeten en çok ikibuçuk lira yevmiyeleri de bu tertipten verilir.

B. : 16 — Yükleme ve boşaltma giderleri

Ticari eşya yükleme, boşaltma, ambar, aktarma, taşıma ve hamallık ücretleriyle işçi yedirmeleri ve vücutça işe yaramıyacağı sağlık muayenesiyle anlaşılan işçilere verilecek tazminat ve hizmete ilişkin başka her türlü giderler bu tertipten verilir.

B. : 17

Bina, fabrika, atelye, tersane, dok, kızak, rıhtım, iskele, fener ve başka tesislerin yapma, onarma ve kamulaştırma giderleri idareye ilişkin belirli tesislerin, yapma, yaptırma ve onarma giderleriyle kamulaştırma karşılıkları, arsa satınalma, etüd, proje, keşif ücretleriyle bu işlere ait işçi gündelikleri ve başka giderleri bu tertipten verilir.

B. : 20 — Mahkeme giderleri

Mahkeme, noter, hakem, disbecçi, sözleşmeli serbest avukat ve müşavir, huzur hakkı, ücret ve giderleri bu tertipten verilir.

B. : 22 - M. : 1 — Ücretler

Sanat Okulu, işçi ve çırak gibi türlü kursların öğretmen, yönetim memurları, hizmetli ücretleri bu tertipten verilir.

M. : 2 — Başka giderler

Kurs öğrencilerinin yiyecek, giyecek ve içecekleriyle bunların gerektirdiği taşıma giderleri, kurs öğrencilerinin harçlıkları, kursa getirilecek memurların yolluk ve gündelikleri, öğrencilerin defter kalem, silgi, ders gereçleri, spor ve Beden terbiyesi hareket ve müsabakaları, hamam, traş, ilâç, tedavi, cenaze, çamaşır için sabun, çivit, soda, mâlül öğrencilerin memleketlerine gönderme, havatebdili giderleri ve öğrencilerin memleketlerine gidip gelme yol giderleri, kitap ve ders notları için kâğıt, çoğaltma gereçleri, dersane, yatakhane, mutfak eşya ve gereçleri, kitap telif ve tabı ve yayın ve konferans ücretleri, temizlik, koruma ve başka her türlü giderler bu tertipten verilir.

B. : 24 — Staj ve tahsil giderleri

M. : 1 — Yabancı memleketlerdeki öğrencilerin ve stajyerlerin tahsil ve staj giderleri

Yabancı memleketlerdeki öğrencilerle stajyerlerin her türlü tahsil, yol ve yönetim giderleriyle öğrenci, teftiş ve nezaret gider ve yollukları bu tertipten verilir.

M. : M. : 2 — Teknik Üniversite ve Tıp Fakültesinde okutturulacak öğrenci giderleri

Tıp Fakültesinde okutturulacak öğrencilerin yurd giderleri dâhil.

B. : 28 — Hastane ve revir giderleri

İdareye ilişkin hastane ve revirlerin ilâç, âlet ve edevat, demirbaş, yemek ve başka her türlü giderleriyle serbest doktor ücretleri bu tertipten verilir.

